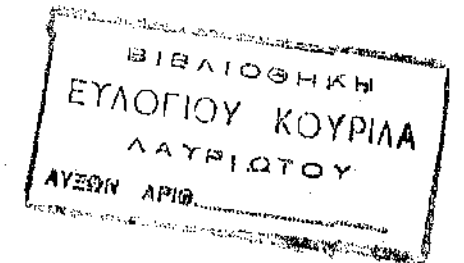

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

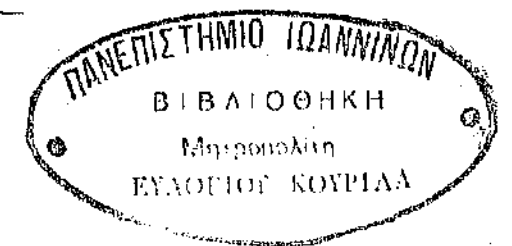
1883

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.— ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8

076.

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΑΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον τῆς Ἐστίας: Ὁδὸς Ἀγγέλου, 9.

1883

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΒ'

Διαδρομή Ιεροσολύμων 12, εν τη αλληλοειρήνη 20. - Αι συνδρομαί εγγράται από
 (Γραμματεία εν εκάστο έτος και είνε ετήσια) - Εργαστήριον εν: Λεωφόνοισι: Οδός Αγγέλου

17 Απριλίου 1888

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ.

Διήγημα.

Ευαγγέλιον κατ' εὐαγγ. 181 σελ. 229.

Πολλοί είχαν κατηγορήσει τὴν μητέρα μου, ὅτι ἐνῶ αἱ ξένοι γυναῖκες ἐθρήνου μεγάλως ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ πατρὸς μου, ἐκεῖνη μόνη ἔχυνεν ἄφρον, πλὴν σιγηλὰ δάκρυα. Ἡ δυστυχὴς τὸ ἔκαμνεν ἐκ φόβου μήπως παρεξηγηθῆ, μήπως παραβῆ τὰ ὅρια τῆς εἰς τὰς νέας ἀνηκούσης σεμνότητος. Διότι, καθὼς εἶπον, ἡ μήτηρ μας ἐχέρευσε πολὺ νῆα.

Ὅταν ἀπέθανεν ἡ ἀδελφὴ μας, δὲν ἦτο πολὺ γεροντοτέρα. Ἄλλ' οὔτε ἐσκέφθη κὰν τῶρα τί θὰ εἶπῃ ὁ κόσμος διὰ τοὺς σπικραξικαρδίους τῆς θρήνου.

Ὅλη ἡ γειτονεῖα ἐσηκώθη καὶ ἦλθε πρὸς πάρηγορίαν τῆς. Ἄλλὰ τὸ πένθος αὐτῆς ἦτο φοβερόν, ἦτον ἀπαρηγόρητον.

— Ὡς χάσῃ τὸν νοῦν τῆς — ἐφιθύριζον οἱ βλέποντες αὐτὴν κεκλιμένην καὶ θρηνοῦσαν μεταξὺ τῶν τάφων τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ πατρὸς μας.

— Ὡς τὰ ἀφήσῃ μέσ' στοὺς πέντε δρόμους — ἔλεγον οἱ συναντῶντες ἡμᾶς καθ' ὁδόν, ἐγκαταλειμμένα καὶ ἀπεριποίητα.

Καὶ ἐχρειάσθη καιρῶς, ἐχρειάσθησαν αἱ νοθεσῖαι καὶ ἐπιπλήξεις τῆς ἐκκλησίας, ὅπως συνέλθῃ εἰς ἐαυτὴν καὶ ἐνθυμηθῆ τὰ ἐπιζῶντα τέκνα τῆς, καὶ ἀναλάβῃ τὰ οἰκιακὰ τῆς καθήκοντα.

Ἄλλὰ τότε παρετήρησε ποὺ μᾶς εἶχε καταντήσει ἡ μακρὰ τῆς ἀδελφῆς μας ἀσθένεια.

Ἡ χρηματικὴ μας περιουσία κατηναλώθη εἰς ἰατροὺς καὶ ἰατρικά. Πολλὰ χρᾶμια καὶ κηλλμῖα, ἔργα τῶν ἰδίων αὐτῆς χειρῶν, τὰ εἶχε πωλήσει δι' ἀσημαντα ποσὰ, ἢ τὰ εἶχε δώσει ὡς ἀμοιβὴν εἰς τοὺς γόητας καὶ τὰς μαγίσσας. Ἄλλὰ μᾶς τὰ ἔκλεψαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὅμοιοί των, ἐπωφελοῦμενοι ἐκ τῆς ἀνεπιθελείας, ἣτις ἐπεκράτησεν ἐν τῷ οἴκῳ μας. Πρὸς ἐπίμετρον ἐξητηλήθησαν καὶ αἱ προμήθειαι τῶν ζωοτροφῶν μας καὶ ἡμεῖς δὲν εἶχομεν πλέον πόθεν νὰ ζήσωμεν.

Ἐν τούτοις αὐτῷ, ἀντὶ νὰ πτοήσῃ τὴν μητέρα μας, τῇ ἀπέδωκεν ἀπεναντίας διπλὴν τὴν

δραστηριότητα, ἣν εἶχε πρὶν ἀσθενῆσαι τὸ Ἄντιώ.

Ἰμετρίασεν, ἢ κυρίως εἶπεῖν, συνακάλυψε τὸ πένθος τῆς ὑπερνήκησε τὴν ἀτολίαν τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ φύλου τῆς, καὶ, λαβοῦσα τὴν δίκελαν ἀνὰ χεῖρας, ἤρχισε νὰ ξεροδοιεύῃ, ὡς ἐὰν δὲν εἶχε γνωρίσει ποτὲ τὸν ἀνετον καὶ ἀνεξάρτητον βίον.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον μᾶς διέτρεφε διὰ τοῦ ἰδρωτός τοῦ προσώπου τῆς. Τὰ ἡμερομίσθια ἦσαν μικρὰ καὶ αἱ ἀνάγκαι μας μεγάλαι, ἀλλ' ὁμῶς εἰς κανένα ἐξ ἡμῶν δὲν ἐπέτρεψε νὰ τὴν ἀνγκουφίσῃ συνεργαζόμενος.

Σχέδια περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν ἐγίνοντο καὶ ἐπεθεωροῦντο καθ' ἐσπέραν πρὸς τὴν ἐστία. Ὁ μεγαλειότερός μου ἀδελφός ὤφειλε νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς μας, διὰ νὰ λάβῃ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ τὸν τόπον ἐκεῖνου. Ἐγὼ ἐμελλον ἢ μάλλον ἤθελον νὰ ζενιτευθῶ, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἄλλὰ πρὸ τούτου ἔπρεπε νὰ μάθωμεν ὅλοι τὰ γράμματά μας, ἔπρεπε νὰ ἐσχολήσωμεν. Διότι, ἔλεγεν ἡ μήτηρ μας, ἀνθρώπος ἀγράμματος, ζύλον ἀπελέκητον.

Αἱ οἰκονομικαὶ μας δυσχέρειαι ἐκυρωφώθησαν, ὅταν ἐπήλθεν ἀνομιβρία εἰς τὴν χώραν καὶ ἀνέβησαν αἱ τιμαὶ τῶν τροφίμων. Ἄλλ' ἡ μήτηρ, ἀντὶ ν' ἀπελιπισθῇ περὶ τῆς διατροφῆς ἡμῶν αὐτῶν, ἐπηύξησε τὸν ἀριθμὸν μας δι' ἐνὸς ξένου κορασίου, τὸ ὅποῖον μετὰ μακρῶς προσπαθείας κατώρθωσε νὰ υἱοθετήσῃ.

Τὸ γεγονός τοῦτο μετέβαλε τὸ μονότονον καὶ αὐστηρὸν τοῦ οἰκογενειακοῦ ἡμῶν βίου, καὶ εἰσήγαγεν ἐκ νέου ἀρετὴν ζωηρότητα.

Ἦδη αὐτῇ ἡ υἱοθέτησις ἐγένετο πανηγυρικὴ. Ἡ μήτηρ μου ἐφόρεσε διὰ πρώτην φορὰν τὰ γιορτερά τῆς καὶ μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καθαρῶς καὶ κτενισμένους, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ μεταλαβῶμεν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, ἐστάθημεν ὅλοι πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ περιεστώτος λαοῦ, ἐνώπιον τῶν φυσικῶν αὐτοῦ γονέων, παρέλαθεν ἡ μήτηρ μου τὸ θεῖον αὐτῆς θυγάτριον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως, ἀφοῦ πρῶτον ὑπεσχέθη εἰς ἐπίκαιον πάντων, ὅτι θέλει ἀγαπήσει καὶ ἀναθρέψει αὐτὸ, ὡς ἐὰν ἦτο σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ ὀστέων ἐκ τῶν ὀστέων τῆς.

Ἡ εἰσοδός του εἰς τὸν οἶκόν μας ἐγένετο

ούγ ἦτον ἐπιβλητικὴ καὶ τρόπον τινὰ ἐν θρι-
άμῳ. Ὁ πρωτόγερος τοῦ χωρίου καὶ ἡ μή-
τηρ μου προηγήθησαν μετὰ τοῦ κορασίου, ἔ-
πειτα ἠρχόμεθα ἡμεῖς. Οἱ συγγενεῖς μας καὶ
οἱ συγγενεῖς τῆς νέας ἀδελφῆς μᾶς ἠκολούθη-
σαν μέχρι τῆς αὐλείου ἡμῶν ὕρας. Ἐξωθεν
αὐτῆς ὁ πρωτόγερος ἐσήκωσε τὸ κοράσιον ὑ-
ψηλὰ εἰς τὰς χεῖράς του καὶ τὸ ἐδείξεν ἐπὶ τι-
νας στιγμὰς εἰς τοὺς παρισταμένους. Ἐπειτα
ἠρώτησε μεγαλοφώνως·

— Ποιὸς ἀπὸ ἄσας εἶναι ἡ ἐδικὸς ἡ συγγε-
νὴς ἡ γονεὸς τοῦ παιδιοῦ τούτου περισσότερον
ἀπὸ τὴν Δεσποινὴν τὴν Μηγαλιέσσα κ' ἀπὸ
τοῦ ἐδικοῦς τῆς;

Ὁ πατὴρ τοῦ κορασίου ἦτον ὠχρὸς καὶ ἔ-
βλεπε περίλυπος ἐμπρός του. Ἡ σύζυγός του
ἐκλαίει ἀκουμπημένη εἰς τὸν ὄμῳν του. Ἡ μή-
τηρ μου ἔτρεμεν ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἀκουσθῆ
καμμία φωνή—Ἐγὼ!—καὶ ματαιώσῃ τὴν εὐ-
τυχίαν τῆς. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀπεκρίθη. Τότε
οἱ γονεῖς τοῦ παιδιοῦ ἠσπάσθησαν αὐτὸ διὰ τε-
λευταίαν φορὰν καὶ ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν συγ-
γενῶν των. Ἐνῶ οἱ ἐδικοί μας μετὰ τοῦ πρω-
τογέρου εἰσῆλθον καὶ ἐξετίθησαν παρ' ἡμῶν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ μήτηρ μας ἤρ-
χισε νὰ ἐπιδαψιλεύῃ εἰς τὴν θετὴν μας ἀδελ-
φήν τόσας περιποιήσεις, ὅσων ἴσως δὲν ἤξι-
ώθημεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς καὶ εἰς και-
ροὺς πολὺ εὐτυχεστέρους. Ἐνῶ δὲ μετ' ὀλίγον
χρόνον ἐγὼ μὲν ἐπλανώμην νοσταλγῶν ἐν τῇ
ξένῃ, οἱ δὲ ἄλλοι μου ἀδελφοὶ ἐταλαιπωροῦντο
κακοκοιμώμενοι εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν μαστι-
ρῶν, τὸ ξένον κοράσιον ἐδοκίμασεν εἰς τὸν οἶ-
κόν μας, ὡς ἐάν ἦτον ἐδικὸς του.

Οἱ μικροὶ τῶν ἀδελφῶν μου μισοὶ ἢ ἐξήρ-
κουν πρὸς ἀνακούφισιν τῆς μητρός, ἐφ' ᾧ καὶ
τῇ ἐδίδοντο. Ἀλλ' ἐκεῖνη, ἀντὶ νὰ τοὺς διαπανθῇ
πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς, ἐπρούκιζε δι' αὐτῶν τὴν
θετὴν τῆς θυγατέρα καὶ ἐξηκολούθει ἐργαζο-
μένη πρὸς διατροφὴν τῆς. Ἐγὼ ἔλειπον μακρὰν,
πολὺ μακρὰν, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἠγνόουν τί
συνέβαιεν εἰς τὸν οἶκόν μας. Πρὶν δὲ κατορ-
θῶσιν νὰ ἐπιστρέψω, τὸ ξένον κοράσιον ἠύξῃθη,
ἀνετρέφθη, ἐπροικίσθη καὶ ὑπανδρεύθη, ὡς ἐάν
ἦτον ἀληθῶς μέλος τῆς οἰκογενεῖας μᾶς.

Ὁ γάμος αὐτῆς, ὅστις φαίνεται ἐπιτήδες ἐ-
πεσπύθη, ὑπῆρξεν ἀληθῆς χαρὰ τῶν ἀδελφῶν
μου. Οἱ δυστυχεῖς ἀνέπνευσαν, ἀπαλλαγέντες
ἀπὸ τοῦ πρόσθετον φορτίου. Καὶ εἶχον δίκαιον.
Διότι ἡ κόρη ἐκείνη, ἐκτὸς ὅτι ποτὲ δὲν ἠ-
σθάνθη πρὸς αὐτοὺς ἀδελφικὴν τινα στοργὴν,
ἐπὶ τέλους ἀπεδείχθη ἀγαθὸς πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα, ἥτις περιποιήθη τὴν ζωὴν αὐτῆς με-
τ' οὐκ ἐπιδοκίμασεν φιλοστοργίαν, ὅσην ὀλίγα γνήσια τέ-
κνα ἐγνώρισαν.

Εἶχον λόγους λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ μου νὰ εἶ-
ναι εὐχαριστημένοι καὶ εἶχον λόγους νὰ πι-

στεύσουν, ὅτι καὶ ἡ μήτηρ ἀρκετὰ ἐδιδάχθη
ἐκ τοῦ παθήματος ἐκείνου.

Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς των, ὅταν,
ὀλίγας μετὰ τοὺς γάμους ἡμέρας, τὴν εἶδον νὰ
ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν, παύγουσα τρυφερῶς εἰς
τὴν ἀγκάλην τῆς ἐν δευτέρον κοράσιον, ταύ-
την τὴν φορὰν ἐν σπαργάνοις!

— Τὸ κακὸ τυχο! ἀνεφώνει ἡ μήτηρ μου,
κύπτουσα συμπαθητικῶς ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ
νηπίου, δὲν τὸ ἐφθανε πῶς ἐγεννήθη κοιλιαρ-
φκνο, μόν' ἀπέθανε καὶ ἡ μάνα του καὶ τὸ ἀ-
φῆκε μὲς' ἐστὴν στράτα! Καὶ, εὐχαριστημένη τρῶ-
πον τινὰ ἐκ τῆς ἀτυχοῦς ταύτης συμπτώσε-
ως, ἐπαδείκνυε τὸ λάφυρόν τῆς θριαμβευτικῶς
πρὸς τοὺς ἐνεοὺς ἐκ τῆς ἐκπληξέως ἀδελφοῦς
μου.

Τὸ οὐκὸν σέβας ἦτο πολὺ, καὶ ἡ αὐθεντεία
τῆς μητρός μεγάλη, ἀλλ' οἱ πτωχοὶ ἀδελφοὶ
μου ἦσαν τόπον ἀπογοητευμένοι, ὥστε δὲν ἐ-
δίστασαν νὰ ὑποδείξουν εὐσπῆμως πῶς εἰς τὴν
μητέρα των, ὅτι καλὸν ἦτο νὰ παραιτηθῆ
τοῦ σκοποῦ τῆς. Ἀλλὰ τὴν εὐρον ἀμεταπει-
στον. Ὅτε ἐδήλωσαν φανερὰ τὴν δυσἀρέσειαν
των καὶ τῇ ἠρηθῆσαν τὴν διαχείρισιν τοῦ βα-
λαντίου των. Ὅλα εἰς μάτην.

— Μὴ μοῦ φέρετε τίποτε, ἔλεγεν ἡ μήτηρ
μου, ἐγὼ δουλεύω καὶ τὸ θρέφω, πᾶν πῶς ἔθρε-
ψα καὶ σᾶς. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ Γιωργῆς μου ἀπ' ἐ-
ξοικίωσιν, ἢ τὸ προικίσῃ καὶ ἢ τὸ ἴπαν-
δρεύῃ. Ἀμ' τί θοκρεῖτε! Ἐμένα τὸ παιδί μου
μὲ τὸ ὑποσχέθηκα.—Ἐγὼ, μάνα, ἢ σὲ θρέψω
καὶ σένα καὶ τὸ ψυχοπαίδι σου. — Ναί! ἔτσι
μὲ τὸ εἶπε, τοῦ νῆχῃ τὴν εὐχὴν μου!

Ὁ Γιωργῆς ἦμην ἐγὼ. Καὶ τὴν ὑπόσχεσιν
ταύτην τὴν εἶχον δώσει ἀληθῶς, ἀλλὰ πολὺ
προτῆτερα.

Ἦτο καλὴ ἡ ἐποχὴν ἡ μήτηρ μας εἰργάζε-
το διὰ νὰ θρέψῃ τὴν πρώτην μας θετὴν ἀδελ-
φήν καθὼς καὶ ἡμᾶς. Ἐγὼ τὴν συνώδευον κατὰ
τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων, παίζων παρ'
αὐτῇ, ἐνῶ ἐκεῖνη ἐσκαπτεν ἢ ἐξεβοτάνιζεν.
Μίαν ἡμέραν διακόψαντες τὴν ἐργασίαν ἐπε-
στρέφωμεν ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς φεύγοντες τὸν ἀ-
φύρητον καύσωνα, ὅφ' οὐ ὀλίγον ἔλειψε νὰ λι-
ποθυμῆσῃ ἡ μήτηρ μου. Καλὴ ὁδὸν κατελή-
φθημεν ὑπὸ βαγδαίουτάτης βροχῆς, ἐξ ἐκείνων,
αἵτινες συμβαίνουσι παρ' ἡμῶν συνήθως, μετὰ
προηγήθεισαν ὑπερβολικὴν ζέσταν ἢ λαύραν,
καθὼς τὴν ὀνομάζουσι οἱ συντοπιταί μου. Δὲν
ἤμεθα πλέον πολὺ μακρὰν τοῦ χωρίου, ἀλλ' ἔ-
πρεπε νὰ διαβῶμεν ἕνα χεῖμαρρον, ὅστις πλημ-
μυρήσας ἐκατέβηκεν ὀρμητικῶς πρὸς τὴν μή-
τηρ μου ἠθέλησε νὰ μὲ σηκώσῃ εἰς τὸν ὄμῳν
τῆς. Ἀλλ' ἐγὼ ἀπεποιήθη.

— Εἶσαι ἀδύνατη ἀπὸ τὴν λιποθυμίαν, τῇ
εἶπον. (Ὡς μὲ ῥέψῃς μὲς' ἐστὸν ποταμῷ.)

Καὶ ἐσήκωσα τὰ φορέματά μου καὶ εἰσῆλθον

δροματός εἰς τὸ ρεῦμα, πρὶν ἐκεῖνη προφθάσῃ
νὰ μὲ κρατήσῃ. Εἶχον ἐμπιστευθῆ εἰς τὰς δυ-
νάμεις μου πλέον ἢ ὅ, τι ἔπρεπε. Διότι πρὶν σκε-
φθῶ νὰ ὑποχωρήσω, τὰ γόνατά μου ἐλύγισαν,
οἱ πόδες μου ἔχασαν τὸ στήριγμά των, καὶ,
ἀνατραπείς, περσούθηον ὑπὸ τοῦ χεῖμαρρου ὡς
κέλφος καρούου.

Μία σπαρακτικὴ κραυγὴ φρικῆς εἶναι πᾶν
ὅ, τι ἐνθυμούμαι ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα. Ἦτον ἡ
φωνὴ τῆς μητρός μου, ἥτις ἐρρίφθη εἰς τὰ ρεῦ-
ματα διὰ νὰ μὲ σώσῃ.

Πῶς δὲν ἔγινε αἰτίτις νὰ πνιγῆ καὶ ἐκεῖνη
μετ' ἐμοῦ, εἶναι θάυμα. Διότι ὁ χεῖμαρρος ἐ-
κείνος ἔχει κακὴν φήμην παρ' ἡμῶν. Καὶ ὅταν
λέγουσι περὶ τίνος «τὸν ἐπῆρε τὸ ποτάμι», ἐν-
νοοῦν ὅτι ἐπνίγη εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν χεῖμαρ-
ρον.

Καὶ ὅμως ἡ μήτηρ μου λιγθόμυας καθὼς
ἦτο, κατὰκοπος, βεβαρημένη ἀπὸ ἐπαρχιακὰ
φορέματα, ἱκανὰ νὰ πνίξουν καὶ τὸν δεξιότε-
ρον κολυμβητὴν, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκθέσῃ τὴν
ζωὴν αὐτῆς εἰς κίνδυνον. Ἐπρόκειτο νὰ μὲ σώ-
σῃ, καὶ ὡς ἦμην ἐκεῖνὸς τῆς τὸ τέκνον, τὸ ὁ-
παῖον προσέφερον ἄλλοτε εἰς τὸν Θεὸν ὡς ἀν-
τάλλαγμα ἀντὶ τῆς θυγατρὸς τῆς.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸν οἶκον καὶ μὲ ἀπέθεσε
χαμαὶ ἀπὸ τὸν ὄμῳν τῆς, ἦμην ἀκόμη παρα-
ζαλισμένος. Διὰ τοῦτο, ἀντὶ νὰ αἰτιαθῶ τὴν
ἀπρονοησίαν μου διὰ τὸ συμβῆν, ἀπέδωκα αὐ-
τὸ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς μητρός μου.

— Μὴ δουλεύεις πιά, μάνα, τῇ εἶπον, ἐνῶ
ἐκεῖνη μ' ἐνέδου στεγνὰ φορέματα.

— Ἀμ' ποιὸς θὰ μᾶς θρέψῃ, παιδί μου, σὰν
δὲν δουλεύω ἐγὼ;—Ἠρώτησεν ἐκεῖνη σναξάσσα.

— Ἐγὼ, μάνα! ἐγὼ!—τῇ ἀπήντησα τότε
μετὰ παιδικῶν στόμφου.

— Καὶ τὸ ψυχοπαίδι μᾶς;

— Κ' ἐκεῖνο ἐγὼ!

Ἡ μήτηρ ἐμειδίασεν ἀκουσίως, διὰ τὴν ἐ-
πιβλητικὴν στάσιν, ἣν ἔλαβον προφῶρον τὴν
διαβεβαίωσιν ταύτην. Ἐπειτα διέκυψε τὴν ἁ-
μιλίαν ἐπειπούσα·

— Ἀμ' θρέψε δὲ πρῶτα τὸν ἑαυτὸ σου καὶ
ὕστερα βλέπουμε.

Δὲν παρήλθε πολὺς καιρὸς καὶ ἀπηρχόμην
εἰς τὰ ξένα.

Ἡ μήτηρ βεβαίως οὐδ' ἐσημείωσε κἄν τὴν
ὑπόσχεσιν ἐκείνην. Ἐγὼ ὅμως ἐνθυμούμην πάν-
τοτε, ὅτι ἡ αὐταπάρησις τῆς μοὶ ἔχασε διὰ
δευτέραν φορὰν τὴν ζωὴν, τὴν ὅποιαν τῇ ὤ-
φειλον. Διὰ τοῦτο εἶχον τὴν ὑπόσχεσιν ἐκείνην
ἐπὶ τῆς καρδίας μου, καὶ ὅσον ἐμεγάλωνα, τόσῳ
σπουδαιότερον ἐνόμιζα τὸν ἑαυτὸν μου ὑπο-
χρεωμένον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς.

— Μὴ κλαίγῃς μητέρα, τῇ εἶπον ἀναχωρῶν.
Ἐγὼ πηγαίνω πιά νὰ κάμω παραδες. Ἐννοεῖς
σου! Ἀπὸ τῶρα καὶ νὰ πᾶγῃ θὰ σὲ θρέψω καὶ

σένα καὶ τὸ ψυχοπαίδι σου. Ἀλλὰ, ἀκούεις;
Δὲν θέλω πιά νὰ δουλεύῃς!

Δὲν ἤξευρον ἀκόμη ὅτι δεκαετὲς παιδίον
ἔχῃ τὴν μητέρα, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἑαυτὸν του δὲν
δύναται νὰ θρέψῃ. Καὶ δὲν ἐφραταζόμην, ἔ-
πειτα φοβεραὶ περιπέτειαι μὲ περιέμενον καὶ
πόσας πικρίας ἐμελλον ἀκόμη νὰ ποτίσω τὴν
μητέρα μου διὰ τῆς ξενιτεῖας ἐκείνης, δι' ἣς
ἠλπίζον νὰ τὴν ἀνακουφίσω.

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔχῃ μόνον βοήθειαν, ἀλλ'
οὐδὲ μίαν ἐπιστολὴν κατῴρωσα νὰ τῇ στεί-
λω. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη παρεμύνηεν εἰς τοὺς δρό-
μους, ἐρωτῶσα τοὺς διαβάτας μὴ μὲ εἶδον που-
θενά.

Πότε τῇ ἔλεγον, ὅτι ἐδυστύχησα ἐν Κων-
σταντινουπόλει καὶ ἐτούρκευσα.

— Νὰ φῶν τῇ γλώσσῃ τους τοῦ τῶ βγα-
λῶν! — ἀπεκρίνετο ἡ μήτηρ μου. Αὐτὸς τοῦ
λένε, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἦτον τὸ παιδί μου! —
Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκλείετο περίτρομος εἰς τὴν
εἰκονοστάσιόν μας, καὶ προσήχετο δακρυρο-
οῦσα πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ μὲ φωτίσῃ νὰ ἐπι-
νέλθω εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων μου.

Πότε τῇ ἔλεγον, ὅτι ἐναυάγησα εἰς τὰς ἀ-
κτὰς τῆς Κύπρου, καὶ ἐπαίτῳ ρακένδυτος εἰς
τοὺς δρόμους.

— Φωτὶὰ νὰ τοὺς κἀψῃ, ἀπεκρίνετο ἐκεῖνη.
Τὸ λὲν ἀπὸ τῆς ζούλια τους. Τὸ παιδί μου θε-
νῶκανε κατὰστασι καὶ πᾶ' ἐστὸν Ἅγιον Τάφον.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐξήρχετο εἰς τοὺς δρό-
μους, ἐξετάζουσα τοὺς διαβατικούς ἐπαίτας,
καὶ μετέβαιναν ὅπου ἠκούετο κανεὶς καρθα-
τακισμένος μετὰ τὴν θλιβερὰν ἐλπίδα ν' ἀνακα-
λύψῃ ἐν αὐτῷ τὸ ἴδιόν τῆς τέκνον, μετὰ τὴν πρό-
θεσιν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὰ στερήματά τῆς,
ὅπως τὰ εἶρω ἐγὼ εἰς τὰ ξένα ἀπὸ τὰς χεῖ-
ρας τῶν ἄλλων.

Καὶ ὅμως, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ τῆς θετῆς
αὐτῆς θυγατρὸς, τὰ ἐλησμονεῖ ὅλα ταῦτα καὶ
ἐφοβέριζε τοὺς ἀδελφοὺς μου, ὅτι ἐλθὼν ἐγὼ
ἀπὸ τὰ ξένα ἢ τὸς ἐντροπισάσω διὰ τῆς γεν-
ναϊότητός μου, καὶ θὰ προικίσω καὶ θὰ ὑπαν-
δρεύσω τὴν κόρην τῆς ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει.

— Ἐ; Ἀμ' τί θοκρεῖτε! Ἐμένα τὸ παιδί
μου μὲ τὸ ὑποσχέθηκα! Ἄς ἔχῃ τὴν εὐχὴν μου!

Εὐτυχῶς αἱ κακαὶ ἐκεῖναι εἰδήσεις δὲν ἦσαν
ἀληθεῖς. Καὶ ὅταν, μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν, ἐ-
πέστρεψα εἰς τὸν οἶκόν μας, ἦμην εἰς θέσιν νὰ
ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσίν μου, ὡς πρὸς τὴν
μητέρα μου κἄν, ἡ ὅποια ἦτο τόσον ὀλιγαρ-
κῆς. Ὡς πρὸς τὸ ψυχοπαίδι τῆς ὅμως δὲν μ'
εἶρε τόσον πρόθυμον, ὅσον ἠλπίζεν. Ἀπ' ἐναν-
τίας μὲν εἶχον φύλαξι καὶ ἐξεπράσθη ἐναν-
τίον τῆς διατηρήσεώς του, πρὸς μεγίστην τῆς
μητρός μου ἐκπληξίν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἦμην κυρίως ἐναντίος
τῆς ἀδυναμίας τῆς μητρός μου. Τὴν πρὸς τὰ

καράσια κλίσει της τήν εύρισκον σύμφωνον πρὸς τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς πόθους μου.

Τίποτε ἄλλο δὲν ἐπαθῆμουν περισσώτερον, παρὰ νὰ εὖρω ἐπιστρέφον εἰς τὸν οἶκόν μου μίαν ἀδελφὴν, τῆς ὁποίας ἡ φαιδρὰ μορφὴ καὶ συμπαθητικαὶ φροντίδες νὰ ἐξορίσουν ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὴν ἐκ τῆς μονώσεως μελαγχολίαν, καὶ νὰ ἐξαλείψουν ἀπὸ τῆς μνήμης μου τὰς κατακαταβλακασίας ἅσας ὑπέστην ἐν τῇ ξένη. Πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐγὼ θὰ ἐπροθυμούμην νὰ τῇ διηγῶμαι τὰ θανάσια τῶν ξένων χωρῶν, τὰς περιπλανήσεις καὶ τὰ κατορθώματά μου, καὶ θὰ ἤμην πρόθυμος νὰ τῇ ἀγοράζω ὅ,τι ἀγαπᾷ νὰ τὴν ὀδηγῶ εἰς τοὺς χορούς καὶ τὰς πανηγύρεις νὰ τὴν προικίσω, καὶ τέλος νὰ χορεύσω εἰς τοὺς γάμους τῆς.

Ἄλλὰ τὴν ἀδελφὴν ταύτην τὴν ἐφανταζόμην ὀραίαν καὶ συμπαθητικὴν, ἀνεπτυγμένην καὶ ἐξυπνον, μὲ γράμματα, μὲ χειροτεχνήματα, μὲ ὕλας ἐν γένει τὰς ἀρετὰς ὅσας εἶχον αἱ κόραι τῶν χωρῶν, ἧπου ἔζων μέχρι τότε. Καὶ ἀντὶ τούτων ὄλων τί εὖρον; Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον.

Ἡ θετὴ μου ἀδελφὴ ἦτον ἀκόμη μικρὰ, καχεκτικὴ, κακοσχηματισμένη, κακόγνωμος, καὶ πρὸ πάντων δύσνουε, τόσο δύσνουε, ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μ' ἐνέπνευσεν ἀντιπάθειαν.

— Δὸς το 'πίσου τὸ Κατερινιώ, ἔλεγεν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν μητέρα μου. Δὸς το 'πίσου, ἂν μ' ἀγαπᾷς. Αὐτὴν τὴν φορὰν σὲ τὸ λέγω μὲ τὰ σωστά μου! Ἐγὼ θὰ σὲ φέρω μίαν ἄλλην ἀδελφὴν ἀπὸ τὴν Πόλι. Ἐνα εὐμορφὸ κορίτσι, ἕνα ἐξυπνο, ποῦ νὰ στολίσῃ μίαν ἡμέρα τὸ σπίτι μας.

Ἐπαίτη περιέγραψα μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα ὅποιον θὰ ἦτο τὸ ὄρφανόν, τὸ ὅποιον ἔμελλον νὰ τῆς φέρω, καὶ πόσον πολὺ θὰ τὴ ἡγάπων.

Ὅταν ὕψωσα τὰ βλέμματά μου πρὸς αὐτήν, εἶδον μετ' ἐκπλήξεώς μου, ὅτι τὰ δάκρυά της ἔρρεον αἰγυλὰ καὶ μεγάλα ἐπὶ τῶν ὠχρῶν αὐτῆς παρειῶν, ἐνῶ εἰ ταπεινωμένοι τῆς ὀφθαλμοὶ ἐξέφραζον μίαν ἀπερίγραπτον θλίψιν!

— Ω! εἶπε μετ' ἀπελπιστικῆς ἐκφράσεως. Ἐνόμισα ὅτι σὺ θὰ ἀγαπήσῃς τὴν Κατερινιώ περισσώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ, ἀπατήθηκα! Ἐκεῖνοι δὲν θέλουν διόλου ἀδελφὴν, καὶ σὺ θέλεις μίαν ἄλλην. Καὶ τί φταίγει τὸ φτωχὸ, ὅταν ἐγενεῖν ὅπως τὸ ἐπλασεν ὁ Θεός. Ἄν εἶχες μίαν ἀδελφὴν ἀσχημὴν καὶ μὲ ὀλίγον νοῦν, θὰ τὴν ἐβγάζες δι' αὐτὸ μέσα 'στοὺς δρόμους, γιὰ νὰ πάρῃς μίαν ἄλλην, εὐμορφὴν καὶ γνωστικὴν.

— Ὅχι, μητέρα! Πέβια ὄχι! ἀπάντησα ἐγὼ. Μὰ ἐκεῖνη θὰ ἦτο παιδί σου, καθὼς καὶ ἐγὼ. Ἐνῶ αὐτὴ δὲν σοῦ εἶνε τίποτε. Μὰς εἶνε ὄλως διόλου ξένη.

— Ὅχι! ἀνεφώνησεν ἡ μήτηρ μου μετὰ λυγμῶν, ὄχι! Δὲν εἶναι ξένο τὸ παιδί! Εἶναι 'δικό μου! Τὸ ἐπῆρα τριῶν μηνῶν ἀπὸ 'πάνω ἀπὸ τὸ λείψανον τῆς μάνας του καὶ ὅσκις ἔκλαιγε, τοῦ ἐβάλα τὸ βυζὶ μου 'στὸ στόμα του, γιὰ νὰ τὸ πλανέσω καὶ τὸ ἐτόλιμα μέσ' 'στὸ σπάργανά σας, καὶ τὸ ἐκοίμησα μέσ' 'στὴν κούνια σας. Εἶναι 'δικό μου τὸ παιδί, καὶ εἶναι ἀδελφὴ σας!

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, τὰς ὁποίας ἐπρόφραεν ἰσχυρῶς καὶ μετ' ἐπιβλητικῶν τρόπου, ὕψωσε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ μὲ παρετήρησεν ἀκαρδαμυκτῶς. Ἐπερίμενε προκαλητικῶς τὴν ἀπάντησίν μου. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἐτόλιμα νὰ πρῶφρω λέξιν. Τότε ἐγαμήλωσε πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐξηκολούθησε μὲ ἀσπενῆ φωνὴν καὶ θλιβερὸν τόνον.

— Ἐ! τί νὰ γείνη! Κ' ἐγὼ τὸ ἤθελα καλύτερα, μὰ— ἡ ἀμαρτία μου, βλέπεις, δὲν ἐσώθηκεν ἀκόμη. Καὶ τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς τέτοιο, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονὴν μου, καὶ νὰ μὲ σχωρῆσῃ. Εὐχαριστῶ σε, Κύριε!

Καὶ ταῦτα λέγουσα, ἔθηκε τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πληρεῖς δακρύων πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔμεινεν οὕτως ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιωπῶσα.

— Κάτι θὰ ἔχῃς στὴν καρδιά, μητέρα, εἶπον τότε μετὰ τινος δειλιάς. Μὴ θυμῶνῃς!

Καὶ λαβῶν ἐφίλησα τὴν παγερὰν αὐτῆς χεῖρα πρὸς ἐξιλύσειν.

— Ναί! εἶπεν ἐκεῖνη ἀποφασιστικῶς. Ἦχω καὶ ἐδῶ μέσα βαρὺ, πολὺ βαρὺ, παιδί μου! Ὡς τώρα τὸ γνωρίζει μόνον ὁ Θεὸς καὶ ὁ πνευματικὸς μου. Ἐσὺ εἶσαι διαβασμένος καὶ συντηγαίνεις καμμὲν φράξ' ὅταν τὸν ἴδιο τὸν πνευματικόν, καὶ καλλίτερα. Σήκω, κλείσε τὴ θύρα, καὶ κάτσε νὰ σὲ τὸ πῶ, ἴσως μὲ πρηγορήσῃς ὀλίγο, ἴσως μὲ λυπηθῆς, καὶ ἀγαπήσῃς τὸ Κατερινιώ, ὅταν νάταν ἀδελφὴ σου.

Οἱ λόγοι οὗτοι, καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον τοὺς ἐπρόφραεν, ἐνέβαλον τὴν καρδίαν μου εἰς μεγάλην ταραχὴν. Τί εἶχε νὰ μ' ἐμπιστευθῇ ἡ μήτηρ μου χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μου; Ὅλας τὰς κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου δυστυχίας τῆς μητρός εἶχεν ἀφηγηθῆ. Ὅλον τὸν προτοῦ τῆς βίον τὴν ἐγνωρίζον ὡσπὴν παραμυθί. Τί ἦτο λοιπὸν αὐτὸ ποῦ μὰς ἀπέκρυπτε μέχρι τοῦδε; ποῦ δὲν ἐτόλιμα νὰ φανερώσῃ εἰς κανένα πλὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πνευματικῶν τῆς;

Ὅταν ἐπανηλθὼν νὰ καθίσω πλησίον τῆς, ἔτρεμον τὰ γόνατά μου ἐξ ἀορίστου ἄλλ' ἰσχυροῦ τινος φόβου.

Ἡ μήτηρ μου ἐκρέμασε τὴν κεφαλὴν, ὡς καταδικασ, ὡςτις ἰσταται ἐνώπιον τοῦ κριτοῦ του μετὰ τὴν συναίσθησιν τρομεροῦ τινος ἐγκλήματος.

— Τὸ 'θυμάσαι τὸ Ἄνιό μας; μὲ ἤρώτησε μετὰ τινὰς στιγμὰς πληκτικῆς σιωπῆς.

— Μάλιστα, μητέρα! Πῶς δὲν τὸ 'θυμάσαι μὲ! Ἦταν ἡ μόνη μας ἀδελφὴ, καὶ ἐξεψύχησεν ἐμπρὸς στὰ μάτια μου.

— Ναί! μὲ εἶπεν, ἀναστενάξασα. βλάβας, ἀλλὰ δὲν ἦτο τὸ μόνο μου κορίτσι! Ἐσὺ εἶσαι τέσσαρα χρόνια μικρότερος ἀπὸ τὸ Χρηστάκη. Ἐνα χρόνο κατόπι του ἔκαμα τὴν πρώτην μου θυγατέρα.

Ἦταν τότε κοντὰ, ποῦ ἐπαντραλογίετο ὁ Φωτῆς ὁ Μυλωνῆς. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου παραργήσε τὸ γάμου τους, ὡς ποῦ ν' ἀπυσαρηντήσω ἐγὼ, γιὰ νὰ τοὺς στεφανώσωμε μαζί. Ἦθελε νὰ μὲ βγάλῃ καὶ μένα στὸν κόσμο, γιὰ νὰ χαρῶ ὅταν πνδρευμένη, ἀφοῦ κορίτσι δὲν μ' ἀφήκεν ἡ γιαιδιά σου νὰ χαρῶ.

Τὸ πρῶν τοὺς στεφανώσαμε, καὶ τὸ βράδυ ἦταν οἱ καλεσμένοι στὸ σπίτι τοὺς καὶ ἐπαίξαν τὰ βιολιά, καὶ ἔτρωγον ὁ κόσμος μέσα στὴν αὐλή, καὶ ἐγύρνα ἡ κανάτα μὲ τὸ κρασί ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Καὶ ἔκαμεν ὁ πατέρας μου κέφι, ὅταν διασκεδαστικὸς ποῦ ἦταν ὁ μακαρίτης, καὶ μ' ἔφριψε τὸ μανδύλι του, νὰ σηκωθῶ νὰ χορεύσωμε. Ὅταν τὸν ἐβλεπα νὰ χορεύῃ, μοῦ ἀνοιγεν ἡ καρδιά μου, καὶ ὅταν νῆα ποῦ ἤμουνε, ἀγαποῦσα καὶ ἐγὼ τὸ χορὸ. Κ' ἐχορέψαμε λοιπὸν καὶ ἐχορέψαν καὶ οἱ ἄλλοι καταπόδι μὰς. Μὰ ἐμεῖς ἐχορέψαμε καὶ καλλίτερα καὶ πολύτερα.

Ὅταν ἐκοντέψανε τὰ μεσάνυχτα, ἐπῆρα τὸν πατέρα σου παράμερα καὶ τὸν εἶπα: Ἄνδρα, ἐγὼ ἔχω παιδί στὴν κούνια καὶ δὲν 'μπορῶ πιά νὰ μείνω. Τὸ παιδί πεινᾷ ἐγὼ ἐσπάργωσα. Πῶς νὰ τὸ βυζάξω μέσ' 'στὸν κόσμο καὶ μὲ τὸ καλό μου τὸ φάρμακ! Μείνε σὺ, ἂν θέλῃς νὰ διασκεδάσῃς ἀκόμα. Ἐγὼ θὰ πάρω τὸ μαρὸ νὰ πάγω 'στὸ σπίτι.

— Ἐ, καλὰ, γυναῖκα! εἶπεν ὁ σχωρημένος, καὶ μ' ἐπαπαίρειε πὰ στὸν ὄμο. Ἐλα, χόρεψε κι' αὐτὸ τὸ χορὸ μαζί μου, καὶ ὑστερα πηγαίνουμε καὶ οἱ δύο. Τὸ κρασί ἀρχήσε νὰ μὲ χτυπᾷ στὸ κεφάλι, καὶ ἀφορμὴ γυρεύω κι' ἐγὼ νὰ φύγω.

Ὅταν ἐξεχορέψαμε καὶ ἐκεῖνο τὸ χορὸ, ἐπῆραμε τὴν στρατά.

Ὁ γαμβρὸς ἔστειλε τὰ παιγνίδια καὶ μὰς ἐξεπροβόδησαν ὡς τὸ μισὸ τὸ δρόμο. Μὰ εἶχαμε ἀκόμη πολὺ ὡς τὸ σπίτι. Γιατί ὁ γάμος ἐγενεῖ 'στὸν Καρσιμαχαλά. Ὁ δούλος ἐπήγαυε 'μπρὸς τὰ μὲ τὸ φανάρι. Ὁ πατέρας σου ἐσῆκωνε τὸ παιδί, καὶ βιαστοῦσε καὶ μένα ἀπὸ τὸ χέρι.

— Κορᾶσθη, βλέπω, γυναῖκα!

— Ναί, Μιχαλιό. Κορᾶσθηκα.

— Αἴντε βάλ' ἀκόμα κομματί δύναμι, ὡς ποῦ νὰ φάσωμε στὸ σπίτι. Θὰ στρώσω τὰ στρώματα μοναχός μου. Ἐμετόνωσα ποῦ 'εβγάλα καὶ ἐχορέψες τόσο πολὺ.

— Δὲν πειράζει, ἄνδρα, τοῦ εἶπα. Τὸ ἔκαμα γιὰ τὸ χατήρι σου. Δύριο ξεκουράζομαι πάλι.

Ἦτσι ἤρθαμε στὸ σπίτι. Ἐγὼ ἐπέσεινα καὶ ἐβυζάξα τὸ παιδί, καὶ ἐκεῖνος ἔστρωσε. Ὁ Χρηστάκης ἐκοιμήθη μαζί μὲ τὴν Βενετιᾶ, ποῦ τὴν ἀρῆκα νὰ τὸν φυλάγῃ. Σὲ ἄλλο ἐπλαγιόσαμε καὶ μεῖς. Ἐκεῖ, μέσα στὸν ὕπνο μου, μ' ἐφάνηκε πῶς ἔκλαιε τὸ παιδί. Τὸ καυμένο, εἶπα, δὲν ἐφαγε σήμερον χορταστικά. Καὶ ἀκούμωσα στὴν κούνια του νὰ τὸ βυζάξω. Μὰ ἤμουν πολὺ κουρασμένη καὶ δὲν 'μποροῦσα νὰ κρατηθῶ. Τὸ ἔβγαλα λοιπὸν, καὶ τὸ ἔβαλα κοντά μου, μέσ' τὸ στρώμα, καὶ τοῦ ἔδωσα τὴ βότσα στὸ στόμα του. Ἐκεῖ μὲ ἔξανησεν ὁ ὕπνος.

Δὲν ἤξεύρω πόσην ὥρα ἤθελεν ὡς τὸ πνευνο. Μὰ ὅταν ἐνοιώσα νὰ χαράξῃ— ὡς τὸ βάλω, εἶπα, τὸ παιδί στὸν τόπον του.

Μὰ κατ' ποῦ πῆγα νὰ τὸ σηκώσω, τί νὰ διῶ! Τὸ παιδί δὲν ἐπάλευε!

Ἐξύπνησα τὸν πατέρα σου τὸ ἔξαρκωσάμε, τὸ ἔστάνκαμε, τοῦ ἐτριψάμε τὸ μυτοῦδι του, τίποτε!— Ἦταν ἀπεθνήσκον!

— Τὸ πλάκωσες, γυναῖκα, τὸ παιδί μου!— εἶπεν ὁ πατέρας σου, καὶ τὸν ἐπῆραν τὰ δάκρυα. Τότε ἀρχήσε ἐγὼ νὰ κλαίγω 'στὰ δυνατὰ καὶ νὰ ξεφαινώξω. Μὰ ὁ πατέρας σου ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ στόμα μου καὶ— Σοῦς! μὲ εἶπε. Τί φωνάζεις ἔτσι, βρὲ βῶδι;— Αὐτὸ μὲ τὸ εἶπε, Θεὸς σχωρῶ' τονε. Τρία χρόνια εἶχαμε 'πανδρευμένοι, κακὸ λόγο δὲν μὲ εἶπε. Κ' ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ μὲ τὸ εἶπε.— Ἐ; Τί φωνάζεις ἔτσι; Θέλεις νὰ ξεσηκώσῃς τὴν γειτονιά, νὰ πῆ ὁ κόσμος πῶς ἐμέθυσες καὶ ἐπλάκωσες τὸ παιδί σου;

Καὶ εἶχε δίκιο, ποῦ ν' ἀγαῶσουν τὰ χῶματα ποῦ κοίτεται! Γιατί, ἂν τὸ μάθαινε ὁ κόσμος, ἔπρεπε νὰ σχίσω τὴ γῆ νὰ ἐμῶ μέσα ἀπὸ τὸ κακό μου.

Ἄλλὰ, τί τὰ θέλεις! Ἡ ἀμαρτία εἶναι ἀμαρτία. Ὅταν τὸ ἐθάψαμε τὸ παιδί, καὶ ἐγυρίσαμε ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τότε ἀρχήσε τὸ θρῆνος τὸ μεγάλο. Τότε πιά δὲν ἐκλαίγα κρυφά.— Εἶσαι νῆα, καὶ θὰ κάμῃς κι' ἄλλα, μ' ἔλεγον. Ὡς τόσο ὁ καιρὸς περνοῦσε, καὶ ὁ Θεὸς δὲν μὰς ἔδιδε τίποτε. Νά! ἔλεγα μέσα μου. Ὁ Θεὸς μὲ τιμωρεῖ, γιατί δὲν ἐστάθηκα ἀξία νὰ προσυλάξω τὸ παιδί ποῦ μ' ἔδωκε! Καὶ ἐντρεπόμενα τὸν κόσμο, καὶ ἐφοβοῦμην τὸν πατέρα σου. Γιατί καὶ ἐκεῖνος ἔλο τὸν πρῶτον χρόνο ἔκαμε τάχα τὸν ἀλύπητον καὶ μ' ἐπαρηγοροῦσε, γιὰ νὰ μὲ δώσῃ θάρρος. Ὑστερα ὁμως ἀρχήσε νὰ γίνεται αἰγανὸς καὶ συλλογιμένος.

Τρία χρόνια ἐπέρασεν, χωρὶς νὰ φάγω ψωμί νὰ πάγῃ στὴν καρδιά μου. Στὰ τρία χρόνια καὶ ὑστερα γεννήθηκα ἐσὺ.— Ἦταν ἡ πολλὰς ἡ χάρις ποῦ ἐπῆγα.

Ὅταν ἐγεννήθηκα ἐσὺ ἐκατάκατῃς ἡ καρδιά

μου, μὰ δὲν ἡμέρεψε. Ὁ πατέρας σου σὲ ἤθελε κορίτσι. Καὶ μὴν ἡμέρα μὲ τὸ εἶπε.

— Κι' αὐτὸ καλῶς μὰς ὦρισε, Δεσποινιῶ, μὰ γὰρ τὸ ἤθελα κορίτσι.

Ὅταν ἐπῆγεν ἡ γαγιά σου στὸν Ἀγιοντάφο, ἔστειλε δώδεκα πικροκάμισα καὶ τρία Κωνσταντινάτα, γιὰ νὰ μὲ βγάλῃ ἕνα σχωροχάρτι. Καὶ, διὲς ἐσύ! Ἰσα ἴσα ἐκεῖνο τὸ μῆνα, ποῦ ἐγύρισεν ἡ γαγιά σου ἀπὸ τῆ Γερουσαλὴ μὲ τὸ σχωροχάρτι, ἐκεῖνο τὸ μῆνα ἐκακοψυχούσα τὴν Ἀννιώ.

Κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἐφώναζα τὴ μανίτσα. — Ἐλα δὰ, κυρὰ, νὰ διούμει κορίτσι εἶναι; — Ναι, θυγατέρα, ἔλεγεν ἡ μαμὴ. Κορίτσι. Δὲ βλέπεις; Δὲ σὲ χωροῦν τὰ ρούχα σου! — Καὶ νὰ πῶ χαρὰ ἐγὼ, σὰν τὸ ἀκουγῶ!

Σὰν ἐγεννήθηκε τὸ παιδί καὶ βγήκεν ἀληθινὰ κορίτσι, τότε πῶς ἦρθεν ἡ καρδιὰ στὸν τόπο της. Τὸ ὀνομάσαμεν Ἀννιώ, τὸ ἴδιο τὸ ὄνομα ποῦ εἶχε τὸ σχωρομένο, γιὰ νὰ μὴν φαίνεται πῶς μὰς λείπει κανεὶς ἀπὸ τὸ σπίτι.

— Εὐχαριστῶ σε, Θεέ μου! ἔλεγα νύχτα καὶ μέρα. Εὐχαριστῶ σε ἡ ἀμαρτωλὴ, ποῦ ἐσήκωσε τὴν ἐντροπή καὶ ἐξάλειψε τὴν ἀμαρτία μου!

Καὶ εἶγαμε πῶς τὴν Ἀννιώ σὰν τὰ μάτια μας. Καὶ ἐζούλευσε ἐσύ, καὶ ἔγεινες τοῦ θανάτου ἀπὸ τὴ ζούλια σου.

Ὁ πατέρας σου σὲ ἔλεγε τὸ ἀδικημένο του, γιὰτὶ σ' ἀπόκοψα πολὺ νωρίς, καὶ μ' ἐμάλωνα καμμὶὰ φορὰ, γιὰτὶ σὲ παραμελοῦσα. Κ' ἐμένα ἡ καρδιὰ μου ἐρράγιζε, σὰν σ' ἔβλεπα νὰ χαλνῶς. Μὰ, ἔλα ποῦ δὲν ἐμποροῦσα ν' ἀφήσω τὴν Ἀννιώ ἀπὸ τὰ χέρια μου! Ἐφοβοῦμην πῶς κάθε στιγμή μ' ἔμπορε νὰ τῆς συμβῇ τίποτε. Καὶ ὁ πατέρας σου ὁ μακαρίτης, ὅσο καὶ ἂν μάλωσε κ' ἐκεῖνος, τὴν ἤθελε πῶς νὰ μὴ στάξῃ καὶ τὴν βρέξῃ!

Μὰ ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένο, ὅσο περισσύτερα χὰδι, τόσο ὀλιγώτερον ὑγεία. Ἐλεγε πῶς ἐμετάνοιωσεν ὁ Θεὸς γιὰτὶ μὰς τὸ ἔδωκε. Ἐσεῖς ἤσασθε κόκκινα κόκκινα, καὶ ζωηρὰ καὶ σερπετά. Ἐκεῖνο, ἥσυχο καὶ σιγανὸ καὶ ἀρρωστιάτικο! Ὅταν τὸ ἔβλεπα ἔτσι χλωμὸ χλωμὸ, μὴ ἤρχετο εἰς τὸν νοῦ μου τὸ πεθαμένο, καὶ ἡ ιδέα πῶς ἐγὼ τὸ ἐθανάτωσα ἀρχισε νὰ ξανακυριεύῃ μέσα μου. Ὡς ποῦ μὴν ἡμέρα ἀπέθανε καὶ τὸ δεύτερο!

Ὅποιος δὲν τὸ ἐδοκίμασε μοναχὸς του, παιδί μου, δὲν ξέρει τί μικρὸ ποτήρι ἦταν ἐκεῖνο. Ἐλπιδὰ νὰ κἀνω ἄλλο κορίτσι δὲν ἦταν πλέον. Ὁ πατέρας σου εἶχ' ἀποθάνει. Ἄν δὲν εὐρίσκετο ἕνας γονιὸς νὰ μὲ χαρίσῃ τὸ κορίτσι του, ἤθελα πάρω τὰ βουνὰ νὰ φύγω.

Ἀλήθεια ποῦ δὲν ἐβγήκε καλόγνωμο. Μὰ ὅσο τὸ εἶχα καὶ τὸ κήδενα καὶ τὸ κανάκευα, ἠαροῦσα πῶς τὸ εἶχα δικό μου, καὶ ξεχνούσα

ἐκεῖνο πῶς ἔβλεπα, κ' ἡμέρωνα τὴ συνείδησί μου.

Καθὼς τὸ λέγ' ὁ λόγος, ξένο παιδί ναι παίδεψι. Μὰ γιὰ μένα ἡ παίδεψι αὐτὴ εἶναι παρηγοριὰ κ' ἐλαφροσύνη. Γιὰτὶ ὅσο περισσύτερο τυραννηθῶ καὶ χολοπαξῶ, τόσο ἰσχυρότερο θὰ μὲ παίδεψῃ ὁ Θεὸς γιὰ τὸ παιδί ποῦ πλάκωσα.

Γι' αὐτὸ—νᾶχῃς τὴν εὐχὴ μου—μὴ μὲ γυρεύεις νὰ διώξω τώρα τὴν Κατερινιώ γιὰ νὰ πάρω ἕνα παιδί καλόγνωμο καὶ προκομμένο.

— Ὅχι, ὄχι, μητέρα! ἀνέκραξα διακῶψας αὐτὴν ἀκρατήτως. Δὲν γυρεύω τίποτε. Ὑστερα ἀπ' ὅσα μ' ἀφηγήθῃς, σὲ ζητῶ συγχώρησι διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν μου. Σὲ ὑπόσχουμαι ν' ἀγαπῶ τὸ Κατερινιώ σὰν τὴν ἀδελφὴ μου, καὶ νὰ μὴ τῆς εἶπω τίποτε πλέον, τίποτε δυσάρεστο.

— Ἔτσι νᾶχῃς τὴν εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας! εἶπεν ἡ μήτηρ μου ἀναπνεύσασα. Γιὰτὶ, βλέπεις, τὸ πόνεσε ἡ καρδιά μου τὸ πολλακαμμένο, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ κακολογῶνε. Ἐξέρω κ' ἐγὼ, μαθές; Τῆς Τύχης ἦτανε; τοῦ Θεοῦ ἦτανε; Τόσο κακὴ καὶ ἀνεπιδέξια ποῦ εἶναι—τὴν πῆρα στὸ λαιμό μου, ἐτελείωσε.

Ἡ ἐκμυστήρευσις αὐτὴ ἐκάμε βαθυτάτην ἐπ' ἐμοῦ ἐντύπωσιν. Τώρα μοῦ ἠνοιγήσαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐκατάλαβα πολλὰς πράξεις τῆς μητρὸς μου, αἱ ὁποῖαι πότε μὲν ἐφαίνοντο ὡς δεισιδαιμονία, πότε δὲ ὡς αὐτόχρημα μονομανίας ἀποτελέσματα. Τὸ φαθερὸν ἐκεῖνο δυστύχημα ἐπηρέασε τόσον πολὺ τὸν βίον της ὅλον, ὅσῳ μᾶλλον ἀπλῆ καὶ ἐνάρετος καὶ θεοφοβομένη ἦτον ἡ μήτηρ μου. Ἡ συναίσθησις τοῦ ἀμαρτήματος, ἡ ἠθικὴ ἀνάγκη τῆς ἐξαγνίσεως καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐξαγνίσεως αὐτοῦ—τί φρικτὴ καὶ ἀμείλικτος Κόλασις! Ἐπὶ εἰκοσιοκτῶ τώρα ἔτη βασανίζεται ἡ τάλαινα γυνὴ χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ κοιμηθῇ τὸν ἔλεγχον τῆς συνείδησός της, οὔτε ἐν ταῖς δυστυχίαις οὔτε ἐν ταῖς εὐτυχίαις της!

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐμαθον τὴν Ὀλιβεράν της ἱστορίαν, συνεκέντρωσα ἕλῃν μου τὴν προσοχὴν εἰς τὸ πῶς ν' ἀνακουφίσω τὴν καρδίαν της, προσπαθῶν νὰ παραστήσω εἰς αὐτὴν ἀφ' ἐνός μὲν τὸ ἀπρομελέτητον καὶ ἀβούλητον τοῦ ἀμαρτήματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ εὐσπλαγχνίαν, τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ἡτις δὲν ἀνταποδίδει ἴσα ἀντὶ ἴσων, ἀλλὰ κρίνει κατὰ τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς προθέσεις μας. Καὶ ὑπῆρξε καιρὸς καλὸς ὅν ἐπίστευον, ὅτι αἱ προσπάθειαι μου δὲν ἔμειναν ἀνεπιτυχεῖς.

Ἐν τούτοις ὅταν μετὰ δύο ἔτων νέαν ἀπουσίαν ἦλθεν ἡ μήτηρ μου νὰ μὲ ἴδῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐθεώρησα καλὸν νὰ κάμω ὑπὲρ αὐτῆς κάτι τι ἐπιβλητικώτερον.

Ἐξενιζόμεν ἄρα ἐν τῷ περιφανεστέρῳ τῆς Πόλεως οἴκῳ, ἐν ᾧ ἔσχον ἀφορμὴν νὰ γνωρι-

ΤΡΕΙΣ ΗΜΕΡΑΙ ΕΝ ΤΗΝΩΙ

Συγγραμὴ ἐπὶ τοῦ 2200.

Β'.

Ἡ αἴθουσα.—Οἱ προσκυνηταί.—Ἀπροσδόκητος συνάντησις.—Ἡ ἐπιτομή τῆς εἰκόνης παράδοσις.—Ἐν τῇ τοῦ νεοῦ.—Ἡ εἰκόνη.—Ἡ ὑπόγεια τοῦ νεοῦ.—Ἡ νύξ τῆς παραμονῆς.

Τὰ μόνυ δωμάτια, ἅτινα κατ' ἀνάγκην δὲν παρεχωρήθησαν εἰς προσκυνητὰς, ἀλλ' ἀπέμειναν κεκλεισμένα, εἶνε τὸ σκευοφυλάκιον, ἡ μικρὰ βιβλιοθήκη, περιέχουσα καὶ τινὰς ἀσημέντους ἀρχαιοτάτητας, καὶ τὸ γραφεῖον τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἡ πρὸ αὐτῶν μεγάλη αἴθουσα εἶνε πλήρης ἀνθρώπων, μόλις δὲ κατηρθῶ νὰ εἰσέλθω ἵνα ἴδω τὴν μεγάλην εἰκόνα τοῦ ζωγράφου κ. Γκιζῆ, ἡτις κοσμεῖ ἕνα τῶν τοίχων αὐτῆς. Ἡ εἰκὼν αὐτὴ παρίστησι τὸν Ἰωσήφ ἐξηγῶντα τὰ ὄνειρα τοῦ ἀρχιερατοῦ καὶ τοῦ ἀρχισατοῦ τοῦ Φαραῶ, μολοντί δὲ ἔργον μαθητοῦ ἀφιερῶθεν ἐξ ἐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Εὐαγγελιστρίαν, δαπάνη τῆς ὑποκίτης ἐσπούδασεν ὁ διακεκριμένος ζωγράφος, παρέχει ὅμως διὰ τῆς συμπλοῆς μάλιστα τοῦ Ἰωσήφ μορφῆς, γλυκεῖαν ἀνάπαισιν εἰς βλέμματα καταπνευμένη ἡδὴ ἐκ τῶν βανύσων σχεδιασμάτων τῆς καλογηρικῆς ἀγιογραφίας. Ἀπέναντι τῆς εἰκόνης ταύτης ἀνήρτηται κοινὸν ἀντίγραφον τῆς Παναγίας τοῦ Ραφαήλ, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων τοίχων κρέμονται ῥυπαραὶ τινες καὶ εὐτυχῶς ἠμισέβαστοι λιθογραφαί.

**

Πολλὰ τῶν κελλίων κατοικοῦνται ὑπὸ προσκυνητῶν οὐχὶ μόνον κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν δύο πανηγύρεων, ἦτοι τὴν 15 Ἀβγούστου καὶ 25 Μαρτίου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν διὰστημα τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τινὲς προσέρχονται ἐκεῖ μετὰ μακρὰν ἀσθένειαν ἐπ' ἐλπίδι ταχείας ἀναρρώσεως, ἄλλοι φέρουσι συγγενεῖς αὐτῶν φρενοβλαβεῖς, γυναῖκες δ' ἐγκυμονοῦσαι οὐχὶ σπανίως ἔχουσι τάξην νὰ ἔλθωσιν ἵνα γεννήσωσιν ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Θεοτόκου.

Ἀληθῶς δὲ μόνῃ ἡ μεγάλη πίστις δύναται νὰ καταστήσῃ εὐχαρίστους τὰς τάλαιπωρίας τῆς ἐπὶ μῆνας διαμονῆς ἐν μικρῷ κελλίῳ, χαμηλῷ, ὑγρῷ καὶ σκοτεινῷ πόλλοκις, ἐν ᾧ κατοικοῦσι τρεῖς ἢ τέσσαρες ἴσως ἄνθρωποι, ἠναγκασμένοι νὰ μαγειρεύωσι καὶ νὰ τρώγωσι καὶ νὰ κοιμῶνται ἐντὸς τῶν τεσσάρων αὐτῶν τοίχων, ἐστερημένοι τῶν ἀναγκαίων ἐπιπλῶν καὶ σκευῶν, ἐνίοτε δὲ καταδεδικασμένοι νὰ σύρωσι μεθ' ἑαυτῶν κατ' ἐκάστην ἀπὸ τοῦ κελλίου εἰς τὴν αὐλήν καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν ναὸν τὴν τροχόφορον καθέδραν παραλυτικοῦ πατρὸς, ἢ νὰ ὀδηγῶσι τὸ σφάλλον βῆμα τυφλῆς ἀδελφῆς, ἢ

σθῶ μὲ τὸν Πατριάρχην, Ἰωακείμ τὸν δευτέρου. Ἐνῶ μίαν ἡμέραν συνεβαδίζομεν μόνον ὑπὸ τὰς ἀμφιλαφεῖς τοῦ κήπου σκιᾶς, τῷ ἐξέθηκα τὴν ἱστορίαν κ' ἐπεκαλέσθην τὴν ἐπικουρίαν του. Τὸ ὕψιστον αὐτοῦ ἀξίωμα, τὸ ἐξείρετον κύρος, μεθ' οὗ περιβάλλεται πᾶσα θρησκευτικὴ του βήτρα, ἐμελλεν ἀναμφιβόλως νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν μητέρα μου τὴν πεποιθήσιν τῆς ἀφέσεως τοῦ κρίματός της. Ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος γέρον ἐπαινέσας τὸν περὶ τὰ θρησκευτικὰ ζήλόν μου, μοὶ ὑποσχέθη τὴν πρόθυμον σύμπραξίν του.

Οὕτω λοιπὸν ὠδήγησα μετ' ὀλίγον τὴν μητέρα μου εἰς τὸ Πατριαρχεῖον διὰ νὰ ἐξομολογήθῃ εἰς τὴν Παναγιότητά του.

Ἡ ἐξομολόγησις διήρκεσε πολλὴν ὥραν καὶ ἐκ τῶν νευμάτων καὶ ἐκ τῶν βήματων τοῦ Πατριάρχου ἐνόησα, ὅτι ἐχρησάσθη νὰ διαθέσῃ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἀπλῆς καὶ εὐλήπτου βητορικῆς του, ὅπως ἐπιφέρῃ τὸ ποθητὸν ἀποτέλεσμα.

Ἡ χαρὰ μου ἦτον ἀπερίγραπτος. Ἡ μήτηρ μου ἀπεχαιρέτησε τὸν γεραρὸν Ποιμενάρχη μετ' εὐκρινεῦς ἐγνωμοσύνης καὶ ἐξῆλθε τῶν Πατριαρχείων τόσον εὐχαριστημένη, τόσον ἐλαφρὰ, ὡς ἐὰν ἦρθῃ ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῆς μία μεγάλη μυλόπετρα.

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ κατάλυμά της, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου της ἕνα σταυρὸν, δῶρον τῆς Παναγιότητός του, τὸν ἐφίλησε καὶ ἤρχισε νὰ τὸν περιεργάζεται, βυθίζομένη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς σκέψεις.

— Καλὸς ἄνθρωπος, τῆ εἶπον, αὐτὸς ὁ Πατριάρχης. Ὅριστε; Τώρα πῶς πιστεύω, ὅτι ἦλθεν ἡ καρδιὰ σου στὸν τόπον της.

Ἡ μήτηρ μου δὲν ἀπεκρίθη.

— Δὲν λέγεις τίποτε, μητέρα; τὴν ἠρώτησα μετὰ τινος διαταγμῶ.

— Τί νὰ σὲ πῶ, παιδί μου! ἀπήντησε τότε σύννους καθὼς ἦτον ὁ Πατριάρχης εἶναι σοφὸς καὶ ἅγιος ἄνθρωπος. Γνωρίζει ὅλαις ταῖς βουλαῖς καὶ τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ, καὶ συγχωρῶν ταῖς ἀμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου. Μὰ, τί νὰ σὲ πῶ! Εἶναι καλόγερος. Δὲν ἔκαμε παιδί, γιὰ νὰ μ' ἔμπορῃ νὰ γνωρίσῃ, τί πράγμα εἶναι τὸ νὰ σκοτώσῃ κανεὶς τὸ ἴδιο τὸ παιδί του!

Οἱ ὀφθαλμοί της ἐπληρώθησαν δακρύων καὶ ἐγὼ ἐσιώπησα.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΝΟΣ.

Ἡ τιμὴ ὁμοιάζει πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν, ὅστις δὲν δύναται νὰ λάθῃ τὴν παραμικρὰν κηλίδαν χωρὶς νὰ πάθῃ εἰς λίθος πολύτιμος, οὐ καὶ τὸ μικρότερον ἐλάττωμα σμικρύνει τὴν ἀξίαν.

και να καταπραυνώσω εν τῇ ἰδίᾳ ἀγκάλῃ τὴν μακρὰν παρέρου σου υἱοῦ.

**

Παρὰ τὴν κλίμακα τῆς δεξιᾶς πτέρυγος παιδία τινὰ κατατρέφουσι τὰ ἐνδύματα αὐτῶν εἰς συνηθέστατον παιδικὸν παίγιον, ἢτοι ἰσπεύουσιν ἐπὶ τῶν ἐκ λείου μαρμάρου ἐπεραιομάτων τῆς κλίμακος και ὀλισθαίνουσιν οὕτω ἀφιέμενα ἐπὶ τῆς κατωφερίας αὐτῶν. Ἐνῶ δὲ βραδέως κατέρχονται τὰς βαθμίδας θεατῆς τοῦ οὐχὶ ἀκινδύνου τούτου γυμνάσματος, βραχίονας τὸ μετ' οἰκειότητος περιπτύσσεται τὸ σῶμά μου, ἐνῶ φωνὴ ὄλωσ ἀγνωστον μοι ἀποτείνει τὴν ἐξῆς προσφώνησιν:

— Πῶς ἦτον αὐτὸ και τὰποφάσεις νάρθης; Ὑστερα ἀπὸ τόσα χρόνια εἶδα κ' ἐπαθῆ να σε γνωρίσω! Σ' ἐκύτταξα μιὰ ὥρα ἀπ' ἀντίκου κ' ἔλεγα αὐτὸς να ἦνε, μὴ δὲν εἴν' αὐτὸς κ' ἐντροπικασθῶ... Πῶς περνοῦν τὰ χρόνια εἰ; Τὰ παιδιὰ γίνονται ἀνδρες και αἱ ἀνδρες γέροι...

Και ἄμωσ ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς μοι ἦτο βεβαίως ἀγνωστος. Εἰς τὰ μυχιαίτατα βέθη τῆς μνήμης δὲν ἀνεύρισκον φυσιογνωμίαν ἔχουσαν χαρακτηριστικὰ ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ. Ἡ μορφή του δὲν εἶχε τι τὸ ἰδιόζων, ἦτο ἀφελῆς μορφή ἀνδρὸς τριακονταετοῦς ἴσως με καστανοὺς ὀφθαλμοὺς και πυκνὸν πάγων, ἀλλὰ τέλος πάντων τοιαύτην μορφήν δὲν ἐνεθυμούμην ποσῶς.

Ἐν τούτοις ὁ ἀγνωστος ἐνοήσας τὸν δισταγμαδὸν μου ἐπανέλαθε πάλιν:

— Ἐλα δά! νόστιμο θὰ ἦνε να μὴ με θυμάσαι.

Και συνώδευσε τοὺς λόγους του δι' ἡχηρὸν γέλωτος.

Ἐπρεπε να ὀμιλήσω:

— Ἀληθινὰ, δὲν σὰς ἐνθυμοῦμαι, εἶπον ἐνδοιάζων πως.

— Καλὲ ἔχεσες τῆς τρέλλαις μας, ξέχασες τὴ ζωὴ τοῦ σχολείου, τοὺς βόλους μας και τὰ κανόνια τῆς γεωμετρίας; Καλὰ αὐτὰ, ἀμμ' τῆς γρηαῖς ποῦ ράβαμε 'ς τὸν ἐπιτάφιον; Ὅλα αὐτὰ βεβαίως δὲν τὰ ἐλησημόνησα, τὰ ἐνθυμοῦμαι μάλιστα πολὺ καλὰ. Ὁ ἀγνωστος θὰ εἴνε ἴσως παλαιὸς μου συμμαθητῆς!

— Δὲν σ' ἐνθυμοῦμαι ἐπὶ τέλους; γὰρ πέ μου τὸνομά σου!

— Τώρα δὰ τὸ παράκανες, ἐμένα δὲν θυμάσαι, ἀδελφε; μὰ ἔτσι σπουδαίως τὰ λὲς, ἢ κοροϊδεύεις; Νάρθης ἀλήθεια ἀπ' τὴν κάμαρά μου... να, ἐδῶ δὰ στὰ πλάϊ κάθομαι... ἔχω φέρει τὴν μητέρα μου 'ς τὴν Παναγιά να προσκυνήσῃ... Πῶσα ἔχομε να 'ποῦμε; Ὅλ σ' ἐρωτήσω για τὴν παλιὰ μας παρέα, ἀν βλέπης κανένα τώρα. Νάρθης χωρὶς ἄλλο! Καίρω

ποῦ ἀνταμωθήκαμε ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια. Γελά σου, γιατί ἔχω 'λίγη δουλειά!

Μοι ἐσφιγξε πάλιν ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα και ἀπῆλθεν, ἐνῶ δὲ ἀπέμενον πρὸς στιγμὴν ὡς ἐνεὸς μὴ γνωρίζων τί να σκεφθῶ πρὸς τῆς συναντήσεως ταύτης, ὑποθέτων δ' ἐν μέρει ὅτι ὁ ἀνθρωπος ἐπλανήθη ὑπολαβὼν με ἄλλον ἀντ' ἄλλου, ἤκουσα γραῖαν τινὰ φθιούριζουσαν μετὰ συμπαιδείας:

— Κρίμα 'ς τὸν νέο!

— Για ποῖόν λὲς, κυρά;

— Να γι' αὐτὸν ποῦ σοῦ 'μιλοῦσε τόση ὥρα 'σάν να σὲ εἶγε παλιρὸ φίλο. Αὐτὴ εἶνε ἡ μοναχὴ του τρέλλα. Τὸ καυμένο τὸ παλληναρι ἀπ' ἀγάπη 'τρελλάθηκε!

**

Μεταξὺ τῶν ὀλίγων θρησκευτικῶν βιβλίων, ἅτινα πωλεῖ παῖς τις φέρων ὑπὸ μάλης, ἀνεύρισκω φυλλάδιον συγγραφέν ὑπὸ Διονυσίου Πύρρου τοῦ ἱατροφιλοσόφου, περιλαμβανόν δὲ πλεῖστά τε ἄλλα ἀναφερόμενα εἰς τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας και λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ τρόπου, καθ' ἃν εὐρέθη ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Κατὰ τὴν παράδοσιν λοιπὸν, ἐν ἔτει 1821 τὸ πρῶτον, ἐν ἀρχῇ τῆς ἐλληνικῆς ἐπανάστασεως, Ἀνδριὸς τις κηπουρὸς ὀδηγηκὸν τούτης εἶδε καὶ ὕπνον τὴν Παναγίαν, ἣτις εἶπε πρὸς αὐτόν: «να υπάγῃ εἰς τὸ χωράφιον τοῦ Ἀγτωνίου Δοξαρά ἔξω τῆς πόλεως, να σκάψῃ και εὐρῇ μιὰν εἰκόνα αὐτῆς». Ὁ κηπουρὸς, μπάριμα Μιχαῆλης ὀνομαζόμενος, τῇ βοηθείᾳ και ἄλλων τινῶν, ἔσκαψε κατὰ τὸ ὑποδειχθὲν μέρος, και εἰκόνα μὲν δὲν εὐρον, μόνον δὲ πλίνθους και κεράμους, οὗς παρέλαθε λάθρα Τηνίος τις ἵνα κτίσῃ τὸν φούρνου του. Ἀλλ' ὁ φούρνος ἐκρημνίστο και ἐκεῖνος ἀπελπισθεὶς ἠναγκάσθη ἐν τέλει να φέρῃ και ἀποθέσῃ πάλιν τὰ κλαπέντα ἐν ᾧ τόπω εὐρέθησαν.

Ἐν ἔτει 1822, μηνὶ Ἰουνίῳ περὶ τὸν ὄρθρον μιὰς Κυριακῆς, ὁμοιον εἶδεν ὄνειρον γηραιὰ τις καλογραῖα Πελαγία. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πτωχὴ μοναχὴ παρεδόθη μόνον εἰς θερμὴν προσευχὴν, ἀγνοοῦσα τί να ἐνεργήσῃ, τὸ ὄνειρον ἐπεφάνη ἐπιμόνως και εἰς δευτέραν και εἰς τρίτην Κυριακὴν, ὡστε ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη να ὁμολογήσῃ τὰ πάντα εἰς τὴν ἡγουμένην, μέσῳ τῆς ὁποίας περιήλθον εἰς γινῶσιν τοῦ ἐκεῖ διατρίβοντος ἀρχιερέως Γαβριήλ. Ὁ ἀρχιερεὺς προσκαλεῖ τοὺς κατοίκους πάντας εἰς κοινὴν ἐργασίαν και ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ἤρξατο ἐπιμελῆς ἀνασκαφῆ, ἣτις κατελείφθη εἰτα ἀπολήξασα μόνον εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἐρειπίων παλαιοῦ τινος ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον τούτον πονώλης ἐπιδημήσασα ἐν τῇ νήσῳ θερίζει τοὺς κατοί-

κους, πολλοὶ δὲ νομίζουσιν αὐτὴν ὄργην Κυρίου, διότι ἠμέλησαν τὸ εὐσεβὲς ἔργον τῆς ἀνιδρώσεως ναοῦ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀνασκαφῆς. Ἐτέθησαν λοιπὸν τὰ ἱερὰ θεμέλια αὐτοῦ, ἐν ἐτίμησιν ὀνομασάντες Ζωοδόχον Πηγὴν, διότι παραδόξως ἐπήγαγεν ἐκεῖ ὕδωρ. Τέλος τῇ 30 Ἰανουαρίου 1823, ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐνῶ οἱ ἐργάται ἰσπέδουν τὸ ἔδαφος, σκαπάνη τις προσέκρουσεν ἐπὶ τῆς ἐκεῖ που κεχωσμένης περιζήτητου εἰκόνης και ἔσχισε μάλιστα αὐτὴν εἰς δύο μέρη, ὡν τὸ ἕτερον μόλις και μετὰ κόπου εὐρέθη ἀκτιναχθὲν και καλυφθὲν ὑπὸ σωροῦς χύματος.

**

Παραδοθεὶς μετ' ἀποφάσεως εἰς τὸ εἰσορμαῖον ἀνθρώπινον ρεῦμα εἰσερχομαι τέλος ἐν τῷ ναῷ πεπιασμένος ἐντὸς τοῦ πλῆθους και μόλις ἀναπνεύω. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ εἶνε ἀπλοῦν, κοσμεῖται ὁμωσ πλουσίως ὑπὸ τῶν πολυτελῶν σκευῶν, ἅτινα πληροῦσιν αὐτό. Πολυέλαιοι ἀργυροῦ, κανδηλαὶ πάλιν ἀργυραὶ και ἀπ' αὐτῶν ἀνηρημένα ἀφιερώματα πάντοτε ἀργυρᾶ, ἀντανακλώσιν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν πιστῶν πολλαπλασίως τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας, ἃς περισυλλέγουσιν ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν παραθύρων και τῶν ἠγεωγμένων θυρῶν. Ἀξίαι προσοχῆς εἶνε και δύο μεγάλαι εἰκόνας τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ χρυσοκέντητοι, ἀνηρημένοι ἐνθεν και ἐνθεν τῆς κεντρικῆς εἰσόδου, και διὰ τὴν ὑπομονητικὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας και διὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν προσώπων, ἣτις βεβαίως δυσκολώτατον ἦτο ν' ἀπεικονισθῇ οὐχὶ διὰ χρωσθηρος, ἀλλὰ διὰ νήματος και βελόνης.

Ὁ εἰσερχόμενος ἐν ἄλλῃ τινὶ ἡμέρᾳ ἐντὸς τοῦ ναοῦ θέλει εὐρῆ ἴσως ἀρκετὰ εὐρὴ τὸ ἐμβαδὸν αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῆς πανηγύρεως, καθ' ἣν μυριάδες ὄλοι προσκυνητῶν προσέρχονται ἀπὸ τῶν περᾶτων τῆς ἐλευθέρας και δούλης Ἑλλάδος ἵνα ἀσπασθῶσι τὴν ἁγίαν εἰκόνα, ὁ βλέπων τὸν κόπον, ἐν καταβάλλουσι πρὸς τοῦτο συνωθούμενοι ἐπὶ ὥρας πολλὰς, ὅπως προσεγγίζωσι και εἰς αὐτὴν τὴν θύραν, δὲν δύναται να ἀρνηθῇ ὅτι ὁ ναὸς ἔπρεπε και ἠδύνατο να εἴνε εἰς τῶν μεγίστων ναῶν τῆς Ἀνατολῆς.

**

Ἐντὸς χρυσατεύκτου ὑψηλοῦ προσκυνητηρίου εἶνε καταθεθεμένη ἡ περιφημος εἰκὼν. Τὸ πλάτος αὐτῆς εἶνε μόλις σπιθαμίον, τὸ δὲ μήκος δὲν ὑπερβαίνει τὴνμίαν και ἡμισίαν σπιθαμὴν. Ἐκ τῆς ἀρχικῆς παλαιᾶς εἰκόνης διαφαίνονται μόναι αἱ κεφαλαὶ τῆς Παναγίας και τοῦ ἁγγέλου Γαβριήλ. Πᾶσα ἡ λοιπὴ ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ ἀναγεγλυμμένης πλακῆς ἐξ ἁγνοῦ χρυσοῦ και λίθων πολυτίμων, ἐν οἷς ἐξέχῃ ἐν τῷ μέσῳ δεδεμένος λαμπρὸς σμάρρα-

ΤΟΜΟΣ 16'—1882.

δος. Πλησίον τῆς εἰκόνης ὑπάρχει κηροστάσιον, ἐφ' οὗ διακρίνει τις πρὸς στιγμὴν ὑψομένας τὰς κητρινοχρῶους λαμπάδας, αἵτινες οὐδὲς σβέννυνται και ἀντικαθίστανται ὑπ' ἄλλων, διότι τῆς δὲν ὑπάρχει. Ἐντὸς ἐνός τετάρτου τῆς ὥρας ἐμέτρησα ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν λαμπάδας, ὡν τινες, ἔχουσαι πάγους βραχίονας, ὑπερέβαινον τὸ ἀνάστημα ἀνθρώπου.

Ἐκτὸς τῶν λαμπάδων πάντες σχεδὸν οἱ ἀσπαζόμενοι προσφέρουσι και χροῖματα ἐντὸς τῶν δίσκων, ἐνίοτε μάλιστα μεγάλα ποσὰ, δέκα και εἰκοσι λιρῶν, ἢ και πολύτιμα κοσμήματα, ταχθέντα ποτὲ ἐν ἀσθενείᾳ ἢ κινδύνῳ. Περὶ τὰς στήλας τοῦ προσκυνητηρίου βλέπει τις ἀνηρημένα παντοειδῆ ἀφιερώματα: ὀφθαλμοὺς και χεῖρας και πόδας, ἢ πλοῖα και οὐκίας, ἢ βόας και πρόβατα. Καὶ τὰφιερώματα δὲ ταῦτα πληθύνονται ἐπὶ τοσούτον, ὡστε συνεχῶς ἀφαιροῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων και φυλάσσονται ἀλλαχῶ, ἵνα κενωθῇ τόπος δι' ἕτερα μέλλοντα. Τινὲς περιδένοντες τὰ μανδήλια αὐτῶν ἐπὶ τοῦ προσκυνητηρίου, ἀφίνουσιν ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας, εἴτα δὲ ἐπανέρχονται και ἀναλαμβάνουσιν αὐτὰ, πεποιθότες ὅτι προσεκτήσαντο οὕτω ἀπὸ τῆς ἱερᾶς εἰκόνης δύναμιν τινὰ θεραπευτικὴν ἢ προφυλακτικὴν ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

Ἐπερᾶν τῆς εἰκόνης κρέματα ἀνηρημένους ἀπὸ τῆς ὀροφῆς χρυσοῦς πολυέλαιος μετὰ βυσσινυχρῶν κανδηλῶν, ἀφισρωθεὶς ὑπὸ τινος καπνοπώλου ἀθηναίου. Τεμάχιον βάμβακος βυθίζόμενον ἐντὸς τοῦ ἐλαίου τῶν κανδηλῶν τούτων θεωρεῖται ὡς πολύτιμον φυλακτήριον, διὸ κανδηλανάπτῃς ἐπὶ κινήτης κλίμακος ἀνελλῶν παραλαμβάνει ἐκ τῶν ἀνατεινομένων πρὸς αὐτὸν χειρῶν μικρὰς τολύπας βάμβακος, βαπτίζει αὐτὰς ἐντὸς τῶν κανδηλῶν και ἀποδίδει πάλιν εἰς τοὺς εὐσεβῶς ἀναμένοντας τὴν μονότονον δὲ ταύτην ἐργασίαν πράττει ἀπὸ πρωίας ἤδη και ἀνευ τινὸς διακοπῆς.

**

Καταφανὴς εἶνε ἐπὶ πολλῶν μορφῶν ἢ ἐκ τῆς ἐνδομύχου πίστεως ἐκδηλουμένη συγκίνησις ἅμα τῇ προσεγγίσει τῆς τιμίας εἰκόνης. Ὑπάρχουσι βεβαίως μεταξύ αὐτῶν μητέρες, αἵτινες ἔταξαν παρὰ τὸ προσκεφάλαιον ἀσθενούντος τέκνου να ἔλθωσι πρὸς τὴν Εὐαγγελιστρίαν, ἀν τὸ τέκνον αὐτῶν ἰαθῇ. Καὶ ἡ εὐχὴ εἰσηκούσθη και ἔρχονται νῦν αὐταὶ ἐπὶ τῆς ὑλοφορᾶτος εἰκόνης τῆς Δεσποίνης καταλειθόμεναι τὸ θερμότερον τῶν δακρῶν, τὸ δάκρυ τῆς μητρικῆς εὐγνωμοσύνης. Ὑπάρχουσι προσέτι γέροντες ἐκπληροῦντες παλαιὰν εὐχὴν: ν' ἀσπασθῶσι τὴν ἐν Τήνῳ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου πρὸ τοῦ ἀποθάνωσι και βλέπει τις μετὰ ζήσεως προσκλινούσας ἐπὶ τοῦ προσκυνητηρίου

τάς έρρυτιδωμένας αὐτῶν ὄψεις, ἐνῶ πρὸς στιγμὴν συμμειγνύνται μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνηρτημένων ἀργυρῶν ἀφιερωμάτων, αἱ ὡς ἐκεῖνα λευκαὶ καὶ στίλβουσαι τρίχες τῆς πρῆσβυτικῆς ἡλικίας. Ὑπάρχουσι τέλος ἡλιοκαεῖς μορφαὶ ναυτῶν, οἵτινες ἐπὶ μικροῦ πλοιαρίου παλαιοντέες ποτε πρὸς τὰ ἄγρια τοῦ πελάγους κύματα, ἐν στιγμῇ ἐσχάτης ἀγωνίας ἐτάχθησαν εἰς τὴν Μεγαλόραρον. Καὶ δὲν ἀπολείπουναι νεανικαὶ τινες ὄψεις περιχαρῶς προσερχόμεναι, ἵνα εὐχαριστήσωσι τὴν Παρθένον, διότι ἐξέπληρωσε μυχιαίτατόν τινα πόθον αὐτῶν.

Ἄξια ὅμως ἰδίαις προσοχῆς εἶνε σπάνια τινὰ πρόσωπα προβάλλοντα ἐντὸς τοῦ πλήθους. Τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς ἀνθρώπους ὀπωσοῦν προθεβηκότας τὴν ἡλικίαν, καλύπτονται ὑπὸ πυκνῆς γενειάδας, ἔχουσι τὴ μέτωπον ἠύλακωμένον ἐκ τῆς μᾶλλον πυλυταράχου ἢ μακρᾶς ζωῆς, ὠχρᾶς καὶ πεπιεσμένας τὰς παρειὰς, καὶ μόνον ὑπὸ τὰς δασείας ὄφρυς καὶ βλεφαρίδας αὐτῶν ὑπολανθάνον, ὡς σπινθῆρ ὑπὸ τέφρῃν κεκρυμμένος, βλέμμα ἰεράκος μᾶλλον ἢ ἀνθρώπου. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι εἶνε παλαιοὶ κακοῦργοι, λησταὶ καὶ φονεῖς ἰσως! Τινὲς ἀπέτισαν τὴν ποινὴν τοῦ ἐγκλήματος ἐν ταῖς εἰρηταῖς, καὶ διὰ τοῦτο φέρουσιν ἐπὶ τῆς χροιάς αὐτῶν ὄλον τὸν εὐρύτα τῶν ὑπογαίῶν ἐν οἷς ἔζησαν, ἄλλοι σύρουσι μετὰ κύπου τὰ μέλη μεμολωπισμένα ἐπὶ ἐκ τῶν ἀλύσσεων, καὶ ὑπάρχουσι τινες μεταξὺ αὐτῶν διαφυγόντες τῆς δικαιοσύνης τοὺς ὄνυχας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰς τύφεις τῆς ἰδίας συνειδήσεως, ἥτις ἐπὶ ἔτη κατεπόνησεν αὐτοὺς ὡς ἡ ζοφερωτέρα φυλακὴ. Πάντες οὗτοι συντετριμμένοι, ἀποσυντεθειμένοι ὑπὸ τῆς μετανοίας, ἀσθενικοὶ, εὐθὺ πρὸς τὸν τάφον βαίνοντες, ἔρχονται ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς εὐσπλαγχνικῆς μητρὸς τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἐξαμολογηθῶσι τὰς πράξεις τοῦ ἀμαρτωλοῦ αὐτῶν βίου καὶ ἐκπλύνωσι διὰ τοῦ ἀγιάσματος ἀπὸ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν τὸν ῥύπον τῆς ἀτιμίας καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἐγκλήματος.

**

Ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ ναοῦ, μετὰ μικρῶν διαμονῆν ἐν ἀναπνεύσῳ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ ἀέρα καθάρων, ἀποπειρώμαι νὰ εἰσδύσω κατόπιν εἰς τὰ ἱερά ὑπόγεια, ἐνθα ἡ εἴσοδος εἶνε ἐπι μᾶλλον δύσκολος διὰ τὴν στενότητα τῶν θυρῶν καὶ τῶν διαδρόμων. Εἶνε ἀπεριγράφτος ἡ ἐντύπωσις ἐκεῖνη, ἣν αἰσθάνεται τις, ὁπότε μετὰ τελευταίαν ὀρητικὴν ὄθησιν τοῦ ρεύματος εὐρεθῆ ἀπὸ τοῦ φωτὸς τῆς μεσημβρίας εἰς τὸ κλινοῖον σκότος, ὅπερ πυκνὸν κατοικεῖ ὑπὸ τοὺς θολωτοὺς ἐκείνους λαβυρίνθους. Ἐν τῷ βᾶθει αὐτῷ μόλις βαδίζεις ψηλαφῶν ἀνθρώπινα σώματα καὶ προσκόπτων ἐπὶ τῶν τοίχων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν ἀρχῇ εἰς οὐδὲν χρησιμεύ-

ουσι, ἀκούεις δὲ μόνον τὸν συνεχῆ ἤχον ὑποδημάτων συρομένων ἐπὶ τῶν λείων πλακῶν, καὶ ὑπαχθόνιόν τινα ψιθυρὸν γογγυσμῶν, στεναγμῶν καὶ βραγχῆς βηχός. Καθ' ὅσον ὅσον τὸ βλέμμα ἐξοικειούται πρὸς τὸ σκότος διακρίνει τις σκιὰς ἀνθρώπων κινουμένων, καθήμενων ἢ κατακεκλιμένων κατὰ γῆς ἀνὰ τὰς πλαγίας καὶ ἀπωτάτας στενωποὺς τῶν θόλων. Πολλοὶ τούτων πτωχοὶ καὶ πάσχοντες τείνουσι τὴν σκελετώδη χεῖρα πρὸς τοὺς διερχομένους ζητοῦντες ἐλεημοσύνην, ἢ καὶ ἔλκουσιν ἐπι ἀσθενῶς ἀπὸ τοῦ ἐνδύματος ἵνα προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν.

Παρακάμπτων δεῦτερον καὶ τρίτον διάδρομον φθάνω τέλος εἰς μικρὸν δωμάτιον, ἐν ᾧ τὸ ἀγίασμα. Τὸ ἀγίασμα ῥεεῖ δι' ὀρειχαλκίνης στρόφιγγος ἀπὸ μαρμαρίνης κρήνης, ἐφ' ἧς ἀναγέγλυπται ἡ εἰκὼν τῆς Θεομήτορος ἀγῶν δὲ πεισματώδης συγκροτεῖται περὶ αὐτὸ, τὶς πρῶτος νὰ πῆρ, τὶς πρῶτος νὰ πληρώσῃ τὸ ἐκ λευκοσιδήρου φιαλίδιον αὐτοῦ. Παραπλεύρως τοῦ ἀγιάσματος ὑπάρχει ἐπὶ τῶν ὑπεστρωμένων πλακῶν εὐρεῖά τις ὀπή κυκλοτερῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας βυθίζονται ἀενάως βρυχίονες ἀντλοῦντες γῶμα ἠγιασμένον, διότι ἐκεῖ ἀκριβῶς εὐρέθη κεχωσμένη ἡ εἰκὼν. Πλησίον τοῦ δωματίου τούτου, ἐν τῷ μικρῷ ἐκκλησιδίῳ τῆς Εὐρέσεως, λαμπάδες καίουσιν πολλαὶ θαμβούσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ τὴν ἐν τῷ σκότει διαμονὴν καὶ καθιστῶσαι τὴν ἀτμόσφαιραν χλιαρὰν, βράζουσαν σχεδόν . . .

Διψῶν ἤλιον καὶ ἀέρα ἐξέρχομαι σπεύδων ἀπὸ τῶν ἐγκάτων ἐκεῖνων τῆς γῆς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ πίστις κρατεῖ ἄλλους κεκλεισμένους ἐπὶ ὥρας ὅλας, καὶ φεύγων καὶ αὐτὸν ἔτι τὸν ἐν τῷ περιβάλλῳ κόσμῳ, ὅστις ἀπομυζᾷ τὸν ἀέρα διὰ τῶν μυρίων αὐτοῦ ἀναπνοῶν, κατέρχομαι εἰς τοὺς ὀπισθεν τοῦ ναοῦ χλιαροὺς ἀγρούς ἵνα ἀνακουφίσω μέχρι τῆς ἐσπέρας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς πνεύμονάς μου.

**

Οἱ κώδινας τοῦ ναοῦ σημαίνουσι περὶ ὧραν θιν προσκαλοῦντες τοὺς εὐσεβεῖς εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, ἥτις θέλει διαρκέσῃ πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Σημαίνουσι δὲ βεβαίως χάριν τυπικῆς μεγαλοπρεπείας, διότι καὶ ἀνευ τῆς ἡχηρᾶς προσκλήσεως αὐτῶν, πρὶ πολλῶν ἡδὴ ὧρῶν ὁ ναὸς μέχρι τῶν προθύρων ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, οὓς ἤτο δυνατόν νὰ περιλάβῃ.

Ἡ πρὸς τὸν ναὸν ἀγούσα, κατὰ κακίζηλον ἀμέλειαν τῶν ἀροδιῶν, φωτίζεται ἀσθενέστατα ὑπὸ καιομένων τινων δάδων, μάτην δ' ἐπιβοηθεῖται τὰ λυχνάρια τῶν πωλητῶν καὶ τὰ φωτεινὰ παράθυρα τῶν οἰκῶν. Τοῦτο ὅμως τὸ καλὸν ἔχει ἡ σκοτεινὴ ὁδός, ὅτι καθιστᾷ ἐν τῇ ἀν-

τιθέσει λαμπροτέραν τὴν πρόσοψιν τοῦ ναοῦ καὶ τὸ κωδωνοστάσιον, ἀτινά εἰσι πλουσίως φωταγωγημένα διὰ μικρῶν φανῶν, τεταγμένων ἐν εἰδει γραμμῶν καὶ γωνιῶν πολυσχημῶν.

Τὸ προαύλιον τοῦ ναοῦ καὶ τὸ παρ' αὐτῷ τμήμα τῆς ὁδοῦ εἶνε πεπληρωμένα ἀνθρώπων ἐξ ἀνάγκης ἀκίνητοῦντων ἐν τῷ σκότει. Ἀλλ' ἀφνης καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ ἀκρου ἕως ἀκρου τοῦ περιβάλου τεχνικὰ φῶτα αὐτοστιγμει ἀναφλεγθέντα περιζωνύουσι τὸ οἰκοδόμημα ἐντὸς πολυχρώμου ἱριδος, ἐνῶ ροκέτται συρίζουσαι πανταχόθεν ἀνέρχονται ὑψηλὰ, ὑψηλὰ, καὶ διαρρήγνυνται ἐκεῖ βροντῶσαι ὡς πυριφλεγῆ μετέωρα . . .

Ὑπὸ τὴν γοητευτικὴν ταύτην ἀγλήην σύμπας ὁ περιεσπόμενος εὐσεβῆς λαὸς κλίνει ἡδὴ τὸ γόνυ κατὰ γῆς καὶ ἡ ἤρεμος ἀτμόσφαιρα τῆς νυκτὸς πληροῦται λατρείας καὶ ἀφώνου προσευχῆς. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὄλων αὐτῶν τὸ ἱερὸν τέμενος τῆς Παρθένου ὑψοῦται πάντοτε πολυφωγῆς καὶ ἀκτινοβολοῦν, ὡς ἐὰν κατῆλθον ἐπ' αὐτοῦ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἢ αὐτὸ ἀνῆλθε πρὸς τοὺς ἀστέρας.

(*ἔπειτα συνέχισα)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΔΡΟΜΙΝΗΣ.

Ἐπιφάνεια

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ἡ ἐν Πετροπόλει κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τῆς στατιστικῆς, ἐδημοσίευσεν τὸ παρελθὸν ἔτος στατιστικὴν τῆς ἐπιφανείας τῆς Εὐρώπης, καὶ κατὰ μέρος τῶν διαφόρων αὐτῆς κρατῶν, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ διεθνοῦς συνεδρίου τῆς στατιστικῆς, τοῦ συγκροτηθέντος ἐν Ἄγγλῳ τῷ 1869. Τὴν ὄλην ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν τῶν καταμετρήσεων ἐξετέλεσεν ὁ στρατηγὸς τοῦ ῥωσικοῦ ἐπιτελείου J. Strelbitsky, πεπειραμένος εἰδικότητος περὶ τὸν κλάδον τούτον.

Ἐν τῷ συγγραμμάτι τούτῳ ὑπάρχουσιν, ὡς εἴπομεν, καταγεγραμμένα ἡ ἐπιφάνεια τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν διαφόρων κρατῶν κατὰ τὰς διοικητικὰς αὐτῶν διαίρεσεις καὶ κατὰ ζώνας πλὴν τούτων, ἡ ἐπιφάνεια τῶν ὑδατολεκανῶν τῶν μεγάλων ποταμῶν, ἡ τῶν νήσων τῆς Εὐρώπης, τῶν λιμνῶν, τῶν θαλασσῶν, τῶν χερσονήσων, τῶν κυριωτέρων κόλπων καὶ τὸ πλάτος τῶν σπουδαιωτέρων πορθμῶν. Ἐν τέλει δὲ ὑπάρχει προσθήκη πινάκων τοῦ ἐμβαδοῦ εἰς χιλιόμετρα τῶν τραπεζίων, ἀτινα σχηματίζουσιν οἱ παράλληλοι μετὰ τῶν μεσημβρινῶν τῆς γῆνιου σφαιρας, ἀπὸ τῆς 30⁰ πλάτους μέχρι τῆς 80⁰. Οἱ πίνακες δὲ οὗτοι ὑπῆρξαν καὶ ἡ βᾶσις τοῦ ὅλου ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου.

Κατὰ τὰς καταμετρήσεις τοῦ κ. J. Strel-

bitsky ἡ ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς ἔχει ἔκτασιν ἐπιφανείας τετραγ. χιλιομέτρων 41749,1, ἡ νησιωτικὴ δὲ 10034,0. Τὸ ὄλον 51783,1. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ταύτην δὲν ὑπελόγησε καὶ τὴν τῶν προσαρτηθειῶν ἐπαρχιῶν, ἅτε μὴ ὄντος ἐπιπερατωμένου τοῦ κανονισμοῦ τῶν ὄριων, ὅτε ἐξετέλει τὴν ἐργασίαν ταύτην. Ἐν ὑποσημειώσει ὅμως σημειοῖ ὅτι κατὰ τὰς πληροφωρίας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου καὶ τῶν χαρτῶν τῶν δημοσιευθέντων ὑπὸ τοῦ Kierpert, ἡ ἐπιφάνεια τῶν χωρῶν, αἵτινες ἀπεφασίσθη νὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπολογίζεται εἰς 12,380,4 τετρ. χιλ. ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ εἰς 1021,7 τετρ. χιλ. ἐν Ἠπείρῳ, προσηρηθήθησαν δὲ καὶ νῆσοι 9,7 τετρ. χιλ. Ἐπομένως ἐν ὅλῳ ἡ Ἑλλάς ἔχει ἔκτασιν ἐπιφανείας 65,194,9. τετραγ. χιλιομέτρων.

Κατὰ τὰς διοικητικὰς διαίρεσεις εἰς νομοῦς, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐμβαδοῦ ἔχει ὡς ἐξῆς:

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

1) Ἀττικὴ καὶ Βοιωτία	τετρ. χιλ.	6062,7
Νῆσοι	" "	243,5
Λίμναι	" "	235,8
		6542,0
2) Φθιώτις καὶ Φωκίς	" "	6078,8
Νῆσοι	" "	5,5
		6084,3
3) Ἀκαρνανία καὶ Αἰτωλία	" "	7405,2
Λίμναι	" "	117,0
		7522,2

Ἐν γένει ἡ Στερεὰ Ἑλλάς ἔχει

α) ἡπειρωτικὴν χώραν	τετρ. χιλ.	19,606,7
β) νησιωτικὴν	" "	249,0
3) Λίμνας	" "	352,8
		202,085

ΠΕΔΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

4) Ἀχαΐα καὶ Ἠλις	τετρ. χιλ.	5074,8
Λίμναι	" "	30,6
		5105,4
5) Ἀργολίς καὶ Κορινθία	τετρ. χιλ.	4792,9
Νῆσοι	" "	450,9
Λίμναι	" "	39,2
		5283,0
6) Ἀρκαδία	" "	4301,0
7) Δακωνία	" "	4218,2
Νῆσοι	" "	21,7
		4239,9

8) Μεσσηνία	τετρ. χιλ.	3300,1
Νῆσοι	"	41,5
Αίμωνα	"	32,8
		3374,4

Ἐν ἔλφ ἡ Πελοπόννησος ἔχει

α) ἡπειρωτικὴν χώραν	τετρ. χιλ.	21,687,0
β) νησιωτικὴν	"	514,1
γ) Αἴμωνα	"	102,6
		22303,7

ΝΗΣΟΙ

9) Εὐβοία	τετρ. χιλ.	3575,2
Νῆσοι περὶ τὴν Εὐβοίαν	"	623,9
Αἴμωνα	"	8,4
		4207,5

10) Κυκλάδες	τετρ. χιλ.	2694,6
--------------	------------	--------

11) Κέρκυρα μετὰ τῶν εἰς τὸν νομὸν αὐτῆς ὑπαγομένων νήσων		1120,5
---	--	--------

12) Κεφαλληνία	τετρ. χιλ.	810,4
----------------	------------	-------

13) Ζάκυνθος	"	437,9
--------------	---	-------

Τὸ ὅλον	"	9,270,9
---------	---	---------

Ἐν γένει λοιπὸν τὸ Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος, πλὴν τῶν προσαρτηθεισῶν ἐπαρχιῶν, ἔχει ἐπιφανείαν τετραγ. χιλιομέτρ. 51,783,1. ἦτοι

α) ἡπειρωτικὴν	41293,7	
β) Νήσους	10025,6	
γ) Αἴμωνα τῆς Ἠπείρου	455,4	
δ) Αἴμωνα νήσων (μόνον ἐν Εὐβοίᾳ)	8,4	
		51783,1

Οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ διαφέρουσιν οὐσιωδῶς τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν σελίδι 22 τῆς στατιστικῆς τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1879, οἵτινες ἐλήφθησαν, καὶ ἐν ὑποσημειώσει λέγεται ἐκ γεωγράφων καὶ χαρτογράφων Εὐρωπαίων. Τίνες ἀκριθέστεροι; Τοῦτο ἂς ἐξετάσωσιν ἑταροί, ἡμεῖς ἀναγράφομεν αὐτοὺς, ἅτε ὄντας πορίσματα μελέτης σπουδαίου ἀνδρός, καὶ πεπειραμένου, καὶ γραφεῖου στατιστικοῦ ἐκ τῶν ἐχόντων κύρος ἐπιστημονικὸν οὐ μικρόν.

Βάσις τῶν ὑπολογισμῶν εἶχε διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ κ. J. Strelbitsky τὸν χάρτην τῆς Ἑλλάδος τοῦ γαλλικοῦ ἐπιτελείου, τοῦ ὑπὸ κλίμακα 1:200,000. Εἶχε δὲ ὑπ' ὄψει πρὸς ἐξέλεγχιν καὶ ἑτέρους χάρτας ὑπὸ μικροτέρων κλίμακα, τοῦ Kierpert τοῦ Schtiller, καὶ Ἀγγλων χαρτογράφων.

Ἐπιθυμητὸν θὰ ἦτο νὰ ὑπῆρχε καὶ καταμέτρησις τοῦ ἐμβαδοῦ ἐκάστης εἰδικῆς Ἐπαρχίας τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην ἠσθάνθη καὶ ὁ κ. Α. Μανσόλας, ὁ ποιήσας τὴν στατιστικὴν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος τῷ 1879, τμηματικῆς καὶ τότε τοῦ τμήματος τῆς δημοσίας

οικονομίας, ὡς γράφει ἐν σελίδι 21. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἀνελάμβανε μηχανικὸς τις τῶν ἡμετέρων τὴν λεπτομερεστέραν ταύτην ἐργασίαν. Α. Ν.

ΑΙ ΠΑΡΙΣΙΝΑΙ

Περὶ τῶν Παρισινῶν γυναικῶν ἐλέχθησαν μέχρι τοῦδε καὶ ἐγράφησαν πολλὰ καλὰ καὶ κακὰ, τερπνὰ καὶ ἐμβριθῆ, ἀληθῆ καὶ ψευδῆ. Τὸ παραδόξον, χαμαιλεοντοειδὲς ὄν, τὸ καλούμενον Παρισινή, ἀπὸ τόσῳ πολλῶν ἀπόψεων ἐκρίθη, ἐξητάσθη καὶ διελευκάνθη, ὥστε καταντᾷ ἀδύνατον ν' ἀνεύρη τις νέαν τινὰ χαρακτηριστὴν ὑπὸ τῶν προτέρων ἀμνημόνευτον. Ἀλλ' ὁ εὐφυῆς συγγραφεὺς Ἀρσένιος Οὐσσαὶ ἐδημοσίευσεν πρὸ ὀλίγου συμβουλάς τινας πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς Παρισινῆς, αἵτινας παρέχουσιν ἡμῖν δείγματα τὸ μὲν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς λεπτότητος τοῦ παρατηρητοῦ, τὸ δὲ τοῦ κνίζοντος γνησίου γαλλικοῦ πνεύματος καὶ τῆς γαλλικῆς εὐφυολογίας.

Ἡ Παρισινή, τούτῃσι τὸ ἀποτροπαίως χάρην πλάσσει, περὶ οὗ ὁ Legouvé ἰσχυρίζεται ὅτι συνίσταται ἐκ τριῶν ἰσῶν ἡμίσεων, ἐξ ἀγγέλου, διαβόλου καὶ πλαγγίνας, εἶνε, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἀρσενίου Οὐσσαὶ, προῖόν πολὺ νεωτέρας χρονικῆς περιόδου ἢ ἥσαν γενικῶς πιστεύεται. Κατὰ τὸν Οὐσσαὶ αἱ Παρισιναὶ ὑπῆρξαν ἀνάκαθεν αἱ ἰδίως ὁμοῦ Παρισιναὶ χρονολογοῦνται ἀπὸ Βαλζάκ. Ὅταν δὲ ἔγραψεν ὁ Heine ὅτι οἱ συνήθεις ὑποκριτικῆς τοῦ ἀγαπητοῦ Θεοῦ εἶνε οἱ Γάλλοι, ἡ Παρισινή εἰσέτι δὲν εἶχε γεννηθῆ. Διότι δὲν εἶνε Παρισινὰ εἶνε αἱ γυναῖκες αἱ γεννώμεναι ἐν Παρισίῳ. Ἡ Παρισινή γεννᾶται δις: ἀπᾶξ μικρόν πρὸ τοῦ τεθῆ εἰς τὸ λίκνον, καὶ δεύτερον ὅταν θ' ἀπεκδυθῆ τῶν παιδικῶν ἐνδυμάτων. Μόνον ὅταν κορφαίον τι ἐκβάλῃ τὰ παιδικὰ ἐνδύματα, δύναται τις νὰ διακρίνῃ ἐὰν θὰ γείνη Παρισινή ἢ οὐ· ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ γεννηθεῖσα ἐν Παρισίῳ δύναται νὰ μεταβληθῆ βραδύτερον εἰς Παρισινήν, εἴτε ἔνεκα τοῦ πρώτου αὐτῆς πάθους, εἴτε μετὰ τὴν μεταβάσιν αὐτῆς τὸ πρῶτον εἰς Παρισίους, εἰς τὴν μεγάλην ταύτην πόλιν τῶν ἀναστατώσεων καὶ τῶν μεταμορφώσεων. Διὰ νὰ γείνη τις ὁμοῦ Παρισινή πρέπει νὰ ἔχῃ λεπτάς ὀρέξεις, νὰ εἶνε εὐφρανταστος, φιλόδοξος, κοκκέτα καὶ ἀξία λατρείας. Τίς ὁμοῦ θὰ δυνηθῆ νὰ ἰγνογραφῆσῃ ἐπιτυχῶς τὴν Παρισινήν, ἀφοῦ ἡ μαγίστη αὐτῆς τέχνη συνίσταται εἰς τὸ νὰ μὴ εἶνε ποτὲ ὁμοία πρὸς ἑαυτήν; Ἡ Παρισινή τῆς σήμερον οὐδέποτε εἶνε ὁμοία πρὸς τὴν τῆς χθὲς, οὔτε θέλει εἰσθαι πρὸς τὴν τῆς αὐρίου. Ἡ Παρισινή ἐκπλήσσει διὰ τὸ ἀτακτον καὶ ἀπρόοπτον τοῦ ὄντος. Οὐδέποτε δύναται τις νὰ τὴν γνωρίσῃ, διὸ καὶ ἀγαπᾷ

τις αὐτὴν διηνεκῶς. Καὶ μήπως γνωρίζει αὐτὴ ἑαυτήν;

Ἀναγινώσκει ἅπαντα τὰ μυθιστορήματα, καὶ ἀνευρίσκει πάντοτε ἑαυτὴν ἐν αὐτοῖς εἰκονιζομένην. Ἀλλ' οὐδέποτε ἀποτολμᾷ νὰ ἀναγνώσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς καρδίᾳ. Οὐδέποτε εὐρίσκειται περιφροντικῶς, οὐδέποτε ἐμβαθύνει ἐπὶ τῶν ἰδίων σκέψεων. Ἐνδιαφέρεται περὶ ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων συμβάντων καὶ τῶν πραγμάτων. Δρέπει τὸ σήμερον εὐχαριστώσας, καὶ καταλείπει τὸ αὐριον εἰς τὸ πεπρωμένον. Τὸ φαντασιώδες αὐτῆς βοημικὸν πνεῦμα εἶνε γλώσσα νεκρὰ εἰς ἕνα ὦτα. Διότι μεταξὺ Γάλλου ἐν γένει καὶ Παρισινοῦ κεῖται τὸ μέγα βάραθρον τῆς γραμματικῆς. Ἐνίοτε ἡ Παρισινή εἶνε διεθνῆς· συνεννοεῖται κάλλιστα μετὰ τοῦ Παρισινοῦ — τοῦ ἐκ Παρισίων — ἢ μετὰ τοῦ ἐκ Φλωρεντίας, Πετρούπολεως, ἢ Μαδρίτης. Ὁ ποὺς τῆς Παρισινῆς ἐπλάσθη διὰ τοὺς ἐμφθαλμούς. Εἶνε μικρὸς τις κόσμος, ποίημα ἕλον, σημεῖον ἐρωτηματικόν. Οὐδὲν λοιπὸν θαύμα ἐν ἡ Παρισινή ἐκτελεῖ τὰ πάντα βαδίζουσα διὰ τοῦ ποδῆς τοῦτου. Ἀλλὰ δὲν ἀγαπᾷ νὰ βαδίξῃ περὶ ἀγαπᾷ νὰ ἐποχηθῆ ἐφ' ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν ἀμαξῶν.

Ἡ δὲ χεῖρ! Μικρόν τι θαῦμα ῥοδοχρόου μαρμαῖρου. Ὅλα τὰ ἐπ' αὐτῆς εἰσιν ὄρατα. τὰ τρυφερὰ ὑποκύβαντα φλεβία, τὰ εἰκονίζοντα τὴν γεωγραφίαν τοῦ ἔρωτος· αἱ γραμμαὶ τῆς παλάμης, αἱ ἰγνογραφοῦσαι τὸν χάρτην τῆς τύχης. Οἱ ὄνυχές τῆς εἶνε ῥοδέρυθροι μαργαρίται. Τὸ πᾶν ἐν τῇ χεῖρι ταύτῃ ἔχει τὴν φυσιογνωμίαν του.

Ἡ Παρισινή ἀρχεται ζωῆα εὐθὺς ἀπὸ ἀρχεται ἢ ἐπέερα, περὶ τὸ μεσονύκτιον δὲ εὐρίσκειται εἰς τὸ ζενοῦ τῆς ζωῆς. Πρὶν ἢ δώσῃ δεῖπνον, φροντίζει πολὺ περισσότερον περὶ τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν καρπῶν τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἢ περὶ τοῦ ἰγθύος καὶ τοῦ φασιανοῦ. Ἐν τούτοις τὸ γέμμα καταλήγει καλῶς. Ἀνεπιτηδείτητα τινα ἢ μαγειρικόν τι δυστύχημα τὸ ἐμβαλόνει μετ' ὠραίαν τινὰ φράσιν. Οἱ πάντες δὲ μένουσιν εὐχαριστημένοι, πλὴν αὐτῆς τῆς ἰδίας ὅταν ζητῆ τὸν λογαριασμὸν ἀπὸ τῆς μαγειρίσσης; διότι καὶ ἡ Παρισινή συζητεῖ τὸν λογαριασμὸν, δηλ. τηρεῖ τὴν τάξιν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς ἀταξίᾳ.

Ἡ Παρισινή τρελλαινέται διὰ τὸν ἐξοχικὸν βίον ἀρέσκειται νὰ δρέπῃ τὰ καὶ ἀνθεμίδα. Τότε δὲ θεωρεῖ ἑαυτὴν ὡς ὠραῖόν τι ἄλλο τῶν ἀγρῶν ἐν μῶσιν τῶν ἀτακτῶν. Εἴτε δὲ εἰσέλθῃ εἰς πλουσίαν ἐξοχικὴν ἐπαυλίαν, εἴτε εἰς καλύβην χωρικοῦ, τόσῳ ἐνθουσιᾷ, ὥστε φοβεῖται τις πραγματικῶς μὴ ζητήσῃ νὰ μείνῃ διὰ πάντος ἐν τῇ ἐξοχῇ. «ὦ!», ἀναφωνεῖ, «τί θεῖα, τί ἐξαισία! Ὁ λαμπρὸς αὐτὸς κυανὸς οὐρανός,

αἱ κυαναὶ λίμναι, τὰ κυανὰ ὄρη, τὰ κυανὰ δάση! Τὰ πάντα βλέπει κυανᾷ, κολυμβᾷ ἐντὸς τοῦ κυανοῦ χρώματος. — «Oh! mes enfants, oh! mes amies; oh! mes petites chattes, vive et mourir ici!». Ἀλλ' ἔταν μίαν ὥραν μετὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν σταματήσῃ ἐν τῷ σταθμῷ ἢ διὰ Παρισίους ἀμαξοστοιχία, λαμβάνει τὸ ἀλεξήλιόν τῆς, καὶ κάμνει γτερὰ ἐκείθεν.

Οὐδέποτε θὰ δυνηθῆ τις νὰ ἐξηγητήσῃ πόσα δύναται νὰ δαπανήσῃ μία Παρισινή, πόσῳ ἀνέρχονται αἱ ἀξιώσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς. Ὑπουργὸς τις ποτὲ τῶν οικονομικῶν εἶπε λίαν ἐπιτυχῶς: «Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον Παρισινὰ, ἔπρεπε νὰ ἐφευρεθῶσι». Οὔτε εἶνε δὲ ποτε δυνατὸν νὰ συζητηθῆ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Παρισινῆς τόσον ταχέως ὑπὸ νομοθετικῶν σώματος, ὅσον ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Γαλλίας. Ὅλα σπατάλη ὑφασμάτων, τριχάπων, ταϊνῶν! Ὅλον μουσεῖον μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων. Καὶ οἱ νεωτερικοὶ στηθόδεσμοὶ καὶ τὰ ὑποδημάτια καὶ αἱ μικραὶ ἐμβάδες! Καὶ τὰ χεῖράκια! Πόσῳ πάντα ταῦτα λαμπουσι, θροοῦσι, στίλβουσι, μεθύουσιν, ἔζουσιν! Εἶπατε Παρισινή τινι νὰ περιρίσῃ τὰς δαπάνας τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς. «Θεέ μου!», θὰ σὰς ἀπακριθῆ, «δὲν δύναμαι νὰ στερηθῶ οὐδένος». Ἡ Παρισινή οὐδέποτε ζητεῖ τὸ ἀναγκαῖον· διώκει πάντοτε γελῶσα τὸ περιττόν.

Ἀλλ' ἔχει καὶ τὰς ἡμέρας τῆς οικονομίας τῆς. Ἡ κυρία δηλαδὴ πορεύεται εἰς τὴν ἀγοράν. Ἐνοικιάζει ἀμαξίαν τινὰ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον ὅπως ἀγοράσῃ ἡμίσειαν δωδεκάδα καρβιδίων. Αὐτὴ κυρίως εἶνε ἡ λέγουσα: «Δὲν εἶμαι τόσον πλουσία ὅπως πορεύομαι περὶ: πρέπει νὰ σταματῶ εἰς ἕκαστον ἐμπορικόν».

Ἡ καλλονὴ τῆς Παρισινῆς εἶνε ἡ beauté de diable. Ἡ καλλονὴ αὕτη, ἢ μόνον τρεῖς ἢ τέσσαρας ἀνοίξεις διατηρομένη παρὰ τῆς ἐπαρχιώτιδι, παρὰ τῆς Παρισινῆς διατηρεῖται ἐν τέταρτον ἑκατονταετηρίδος. Ἐχει δὲ πάντοτε αὕτη τὴν beauté de diable, διότι φέρει πάντοτε τὸν διάβολον ἐν ἑαυτῇ καὶ ἐν αὐτῇ ἐπιτῆ ἐκκλησίᾳ. Τόσῳ δὲ εἶνε διδάσκαλος εἰς τὴν τέχνην τοῦ γουαλιτεῖν, τοῦ ρίπτειν χαμαὶ τὰ ὄμματα, τοῦ ἀκούειν τοῦ ἱεροκήρυκος, ὥστε ἐὰν ἐβλεπεν αὐτὴν ὁ Pascal ἠθέλει εὐρεθῆ ἐν ἀπελπισίᾳ, ὁ δὲ Bossuet ἠθέλει ρίψῃ κατ' αὐτῆς τοὺς κεραυνούς τῆς ὀργῆς του. Τοῦτο δὲ προσέργεται, διότι ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκειται ἡ Παρισινή εἶνε πάντοτε ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Καὶ ἂν οὐδεὶς εἶνε παρὼν διὰ νὰ τὴν ἴδῃ, βλέπει αὐτὴ ἑαυτήν. Καὶ ἐπιθεωρεῖ ἑαυτὴν κατὰ πρόσωπον, ἐκ τοῦ πλαγίου, στρέφουσα τὸ σῶμα κατὰ δύο τρίτα, ὀπισθεν, ἐξ ὅλων τῶν μερῶν. Οὐδὲν κομμωτήριον ὑπάρχει, οὐδεὶς κοιτῶν, ὅστις νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ αὐτῇ τὸ παίγιον τοῦ κατόπτρου νὰ ἐπιθεωρήσῃ ἑαυτὴν πανταχόθεν. Ἐὰν παρα-

τηρήσητέ ποτε επί τῆς κόμης τῆς Παρισινής τριγυδίων τι ἀνάστατον, μὴ πιστεύσητε ὅτι αὐτὴ δὲν γνωρίζει τοῦτο. Αὐτὴ αὐτὴ ἔδωκε τὴν φαινόμενην ταύτην ἐλευθερίαν εἰς τὴν τρίχα, ὅπως παραπονεθῆ κατὰ τῆς μικρᾶς αὖρας, ἥτις ἐπέπνευσεν αὐτῇ ἐνεκα τῆς ἰδίας ἀτημελείας. Ἡ Παρισινή κατακλίνεται πρὸς ὕπνον μὲ τὸ κάτοπτρον ἀνὰ χεῖρας, θεωρεῖ ἐν αὐτῇ πρὶν ἢ ἔτι ἐξυπνίσθῃ, ὅπως ἡ γνησία ἐκείνη Παρισινή ἢ γράψασα πρὸς τὸν μνηστῆρά της· «Τώρα κοιμῶμαι βαθέως, βλέπω ἐν τῷ ὄνειρῳ μου ὅτι εἶμαι ὠραία καὶ ὅτι καὶ σεῖς μοι λέγετε τοῦτο».

Ἡ Παρισινή οὐδέποτε θὰ ἔχη τι κοινὸν μὲ τὴν ὀχλοκρατίαν. Ἐὰν ἐξαργῆ ποτε καὶ πάλιν ἐπαναστάσεις, δὲν ὀ' ἀναφανῶσι βεβαίως πλέον μαινάδες τοῦ πετρελαίου. Ὁ Παρισινὸς εἶνε δημοκράτης, ἡ Παρισινή ἀριστοκράτις. Πῶς δὲ θὰ ἐπιτρέψῃ ἰσα δικαιώματα αὐτῇ, ἢ ἔχουσα μαγεύρισσον καὶ θαλαμηπόλους; Εἶνε πεποτισμένη ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι πρίγκιψ τις ἀρμόζει καλλίτερον εἰς τὸ σαλόνιόν της ἢ δημογωγός. Δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ ἀνὴρ τις νὰ μὴ εἶνε εὐγενής, ἐκτός ἐν οὗτος εἶνε διάσημος ἢ ὠραῖος. Δὲν πιστεύει εἰς τὴν ἀδελφότητα, ἀλλ' εἰς τὴν φιλικὴν φιλίαν. Ἐχουσα τὰς χεῖρας πλήρεις, τὰς ἀνοίγει· ἔχουσα αὐτὰς κενὰς ζητεῖ ἐλεημοσύνην διὰ τοὺς πτωχοὺς, χωρὶς νὰ αἰσθανθῆ ταπεινώσιν τινὰ διὰ τοῦτο. Ἡ Παρισινή τέλος δύναται νὰ πράξῃ τὰ πάντα, καὶ καλὰς πράξεις ἐνίοτε.

Ἡ κοιλὰς τῶν τάφων

ΤῶΝ ἘΝ ΘΗΒΑΙΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Οἱ πρῶτοι μόναρχοι τῶν Αἰγυπτίων ἐπενόησαν τὴν κατασκευὴν τῶν πυραμίδων, ἵνα ἀποθέτωσιν ἐν αὐταῖς τὰ ἐκεῖν ἰσχυρὰ· ἀλλ' αἱ πυραμίδες δύναται νὰ καταστρέφωσιν ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο ἐθεωρήθη ἀσφαλέστερον νὰ σφραγίσωσι τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν τῷ κόλπῳ τῶν φυσικῶν ἐκεῖνων πυραμίδων, αἵτινες ὑπέρικναι τῆς πεδιάδος τῶν Θηβῶν, ἐν τῷ κόλπῳ τῶν τιτανωδῶν ὄρεων, ἅτινα οὐδέποτε χλοάζοντα, οὐδέποτε ποτιζόμενα ὑπὸ βροχῆς καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα πηγὴν, παρέχουσι πᾶσαν τὴν δυνατὴν ἀσφάλειαν τῆς διαρκείας καὶ τοῦ ἀσφάτου. Διὰ τοῦτο ὑπήκοοι καὶ ἀρχοντες ἐκεῖ ἠθέλησαν νὰ κατατεθῶσιν οἱ νεκροὶ αὐτῶν ἐν σπηλαιῶσι ὑπογείοις, ἅτινα πολλὰκις εἶνε κατοικίαι εὐρύχωροι. Τὸ πρὸς δυσμὰς τῶν Θηβῶν βλέπον ὄρος εἶνε κατάμεστον τάφων, ὧν οἱ ἐπιζόμενοι ἀνῆκον ὡς βλέπομεν ἐν ταῖς ἱερογλυφικαῖς ἐπιγραφαῖς, εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας.

Τὸ ἐντάφιον αὐλον τῶν Φαραίωνων ἦτο μυ-

στηριωδέστερον καὶ μᾶλλον κεχωρισμένον τῶν ἄλλων θνητῶν. Ἴνα φθάσῃ τις ἐκεῖ, πρέπει νὰ ὑπερηδῆσῃ τὸ ὄρος τοῦτο ἐκ δυσμῶν καὶ πρὸς τοῦτο θὰ κοπιᾷσῃ οὐχὶ ὀλίγον. Μετὰ τὴν ἐπιπλέον διάβασιν τοῦ ὄρους φθάνει εἰς τὴν κοιλάδα τῶν βασιλέων, ἥτις εἶναι φάραγξ ἔχουσα σοβαρὰν ἀποψιν, ἐν ἣ οὐδὲν ἀναμνηστικὴν τὴν ζωὴν καὶ εἶνε οἰκήσιμος ὑπὸ μόνου τοῦ θανάτου. Ἐκεῖ, ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ βράχου, ἐν τῷ βῆθει τοῦ τιτανωδῶς ἐδάφους, εἶνε λελατομημένα ἀνάκτορα ὑπόγεια, ἀποτελούμενα ὑπὸ ἀναρίθμων δωματίων καὶ ἐκ πολλῶν ἐνίοτε ὀροφῶν συνιστάμενα. Τὰ ἀνάκτορα ταῦτα, ὧν οἱ τοῖχοι πάντες καλύπτονται ὑπὸ ἱερογλύφων καὶ ἀντανεκλώσιν διὰ τῶν φώτων τὰ λαμπρότατα τῶν χρωμάτων, εἶνε οἱ τάφοι τῶν βασιλέων.

Ἴνα φθάσῃ τις εἰς τὴν ἐπιτάφιον ταύτην κοιλάδα, διέρχεται πλησίον συμπλέγματος ἐρειπίων καλουμένων *EI-Assassif*, παρ' ὃ ὑπάρχει τάφος λελατομημένος ἐν τῷ ὄρει ἔχων τρεῖς ὀροφάς. Ὁ τάφος ὅμως αὐτὸς δὲν εἶνε μόναρχου, ἀλλ' ἐνὸς ἱερέως ὀνομαζομένου *Pétemonof*. Τὰ γλυπτικὰ ἔργα καὶ τὰ ἱερογλυφικὰ, τὰ ὅποια καλύπτουσι τοὺς τοίχους τῶν διαδρόμων καὶ τῶν δωματίων, εἶνε τελειότατα. Ἐν αὐτοῖς βλέπει τις τί ἦσαν ἐν Θήβαις ἱερατικαὶ τινες ὑπάρξεις. Ἡ κατεχομένη ἐκτασις ὑπὸ τῆς ἐπιταφίου κατοικίας τοῦ *Pétemonof* τούτου εἶνε κατὰ τὸν *Wilkinson* πλέον τῶν 20,000 τετραγ. πηδῶν, ἥτοι χωρὸς ἐπέκεινα τῶν 50 στρεμμάτων. Παρὰ τὸ σύνθημα δὲν βλέπει τις ἐν τῇ χώρῳ τούτῳ οὐδεμίαν μορφήν ἐκ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ· μόνον τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ εὐρέθη· ἦτο λοιπὸν σχεδὸν μόνος ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ τάφῳ. Οὐδέποτε ἀνθρώπινον πλάσμα ἐκτῆσατο μείζονα ἐκτασιν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἱερέως τούτου τῶν Θηβῶν. Δικαίως λοιπὸν ὁ Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ἐφρόντιζον περὶ τῆς στερεότητος τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, διότι ὁ βίος εἶνε ἐφήμερος, ἀλλὰ περὶ τῶν τάφων αὐτῶν, διότι ὁ θάνατος εἶνε αἰώνιος. Ἐν Θήβαις δὲν εὐρέθησαν ἔχνη οὐδεμιᾶς οἰκίας, καὶ ὅμως ὑπάρχουσι τάφοι ἀναρίθμοι.

Οἱ τάφοι τῶν βασιλέων κείνται καὶ ἐν τῇ παραλλήλῳ τῷ *Νεῖλω* κοιλάδι καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ, ἦττον ἀνεσκαμμένα καὶ φαινόμενα, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ τόπος τῆς ταφῆς τῶν Φαραίωνων τῆς δεκάτης ὀγδόης δυναστείας, ἐν ᾗ ἡ ἄλλη ἦτο προωρισμένη νὰ δεχθῆ τοὺς τῆς δεκάτης ἐνάτης δυναστείας. Παρὰ δεξὸν φαινόμενον! Οἱ διαδρόμοι οὗτοι, αἱ ἀναρίθμοι αἰθουσαι ἦσαν λελατομημένοι ἐν τῷ βράχῳ μετὰ πολλὰς ἐργασίας καὶ πρῶτα βεβαίως παραδόσεις ἀναρίθμοι, εἰκόνες θεῶν, ἀνθρώπων, ζώων, σκηνῶν τοῦ βίου καὶ τοῦ θανάτου ἦσαν γεγλυμμένα καὶ ἐξογγραφημένα μετὰ μεγάλης ἐπιμε-

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ξενοδόχος φιλάργυρος ζητῶν ν' ἀρπάξῃ ὅτι δὴποτε ἀπὸ φοιτητῆν πωλήσαντα ἐνεκα ἀναγκῶν τὸ λεξικὸν τοῦ Βυζαντίου, ἠρώτησεν αὐτὸν «ἂν ἔχη νὰ πωλήσῃ τίποτε ἐνδύματα καλοκαίρινα.» — Ἐρχομαι καὶ τὰ πέρω, εἶπε εἰς τὸν φοιτητῆν.

— Μάλιστα, ἀλλὰ γὰρ σένα, κύρ Πέτρο, θὰ εἶνε πολὺ μακρὰ.

— Δὲν πειροῖται, παιδί μου, δὲν πειροῖται, φθάνει νὰ θέλῃς νὰ τὰ πωλήσῃς. Καὶ δὲν τὰ κόβω λιγάκι;

Καὶ θεὸς τὸν πῖλον τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἠκολούθησε τὸν φοιτητῆν, διευθυνόμενον ὡς ἔλεγε «στὸ σπῆτι.» Ὁ φοιτητῆς λοιπὸν πρόσθεν, ὁ δὲ ξενοδόχος ὀπίσθεν διήλθον τὴν ὁδὸν Ἐρμοῦ ἀπασκν, τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος, τὸ Κολωνάκιον, τὴν μονὴν τῶν Ἀσωμάτων, τοὺς Ἀμπελοκήπους.

— Μὰ ποῦ κάθασαι, βροῦ ἀδερφέ, ἐπὶ τέλους; ἐρωτᾷ ὁ ξενοδόχος ἀσθμαίνων καὶ κατάρφουτος ὑπὸ ἰθρῶτος.

— Μὰ 'στὸ εἶπα, κύρ Πέτρο, πῶς γὰρ σένα θὰ εἶνε πολὺ μακρὰ. Κάθουμαι 'στὸ Μαρκόπουλο καὶ πηγαίνω 'στὸ σπῆτι γὰρ τῆς καύσεως.

Ὁ Ἀγαθόπουλος, γευμακτίζων προχθὲς παρὰ τῷ κ. Ν*, ἔλεγεν εἰς ἐπήκουον τῶν συνδαιτυμόνων:

— Τί καλὸ ποῦ δὲν μ' ἀρέσουν τὰ χόρτα! Γιατί ἄλλοιως θὰ τὰ ἔτρωγα, ἐνῷ δὲν μπορῶ νὰ τὰ ὑποφέρω!

Ὁ διάσημος Σούφιτ, ὀμιλῶν ἡμέραν τινὰ ἐνώπιον πολυπληθοῦς καὶ λαμπρᾶς ὀμιλητῆρας, εἶπε μετὰ τῶν ἄλλων: Ὑπάρχουσι τριῶν εἰδῶν ἀλαζονίαι· ἡ ἀλαζονία τοῦ γένους, ἡ ἀλαζονία τοῦ πλούτου, ἡ ἀλαζονία τοῦ πνεύματος. Περὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς δὲν σὰς κάμνω λόγον, διότι κανεὶς ἀπὸ σὰς βέβαια δὲν ἔχει τοιοῦτον ἐλάττωμα!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Μεγάλη παρηγορία εἶνε τὸ νὰ αἰσθανώμεθα ὅτι οὐδεὶς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μᾶς ἀφαιρῇ τὴν τιμὴν, καὶ ὅτι δὲν δύναμεθα νὰ ἀπολέσωμεν αὐτὴν ἢ μόνον δι' ἀτίμου πράξεως. Τούτου ἐνεκα εἶνε ὅπως παράλογον τὸ λέγειν «Ὁ τάδε μὲ ἠτίμασεν», ἐνῷ διὰ τῆς κακῆς τοῦ πράξεως οὐδὲν ἄλλο κατώρθωσεν ἢ νὰ ἀτιμᾷται ἐκείνους.

Τῶν ἀνδρῶν ἡ τιμὴ αὐξάνει εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἢ τῶν γυναικῶν ἀνοεὶ ἐν τῇ σκιᾷ.

λαίας ἐπὶ τῶν ὑπογείων μεσοτοιχῶν, ἐνθα οὐδὲν μέρος ἔμενε κενόν· καὶ ὅτε συνετελέσθη τὸ πᾶν, ὅτε ἀπετέθη ὁ νεκρὸς ἐν τῷ ἐκ γρανίτου σαρκοφάγῳ, ἐκλείον τὴν εἴσοδον καὶ κατέλειπον αὐτὸν μόνον κτήτορα τῶν θαυμασιῶν ἐκεῖνων, τὰ ὅποια ἦσαν αὐτῷ μόνῳ προωρισμένα.

Ἐισερχόμενός τις εἰς τὰ ἐνδον τάφου βασιλικῆς εὐρίσκει καθόλου πρᾶνές, ἀλλοτε μὲν εὐκόλον, ἀλλοτε δύσκολον καὶ ἀλλοτε ἀπότομον. Τὸ ὄνομα τοῦ Φαραῶ εἶναι γεγραμμένον παρὰ τῆ εἰσόδῳ. Ἐκατέρωθεν τῶν κεκλιμένων προδρόμων ἀπειροὶ ἱερογλυφικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀνεβίσσονται ἐπὶ τῶν τοίχων· δεξιόθεν οἱ στίχοι βαινουσι κατὰ μίαν διεύθυνσιν, ἀριστερῶθεν ἀντιθέτως ἢ ἀνὰ γωνίαις λοιπὸν τῶν ἐπιγραφῶν τούτων, ὧν ἡ ἐκτασις παρίσται τῶμοις, δυνατὸν νὰ γείνη διὰ τῆς καταβάσεως εἰς τὴν ἐπιτάφιον οἰκίαν καὶ τῆς ἀναβάσεως ἐκ τῶν ἐνδον πρὸς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Οἱ τόμοι οὗτοι εἰς ἱερογλύφων δὲν ἀναγιγνώσκονται ἔτι εὐκόλως ἀλλὰ φαίνονται ὅτι εἶνε προσευχαὶ ὅμοιαι πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ἐπιταφίων παπύρων καὶ ἐπὶ τῶν θηκῶν τῶν μουμιῶν ἀναγιγνωσκομένας. Εἶνε μακρὰ ἀκολουθία τῶν ἀποθανόντων ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, δι' ἃν ἐλατομήθη ὁ τάφος. Τῷ προχωροῦντι αἱ εἰκονικαὶ παραστάσεις φαίνονται ἐν ταῖς ἱερογλυφικαῖς ἐπιγραφαῖς. Ὡς ἐν ταῖς ἐπιταφίαις παπύροις, ἀλλὰ πάντοτε ἐν βαθμῷ σπουδαιοτάτῳ, εἶνε ἡ ἱστορία τῆς ψυχῆς μετὰ τὸν θάνατον, ἢ εἰκὼν τῶν δοκιμασιῶν, ἢς ὀφείλει νὰ ὑποστῇ, κρίσεις ἐκφερόμεναι περὶ αὐτῆς ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ὑπὸ πληθοῦς πνευμάτων ἐχόντων τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου, τετραπόδου, πτηνοῦ καὶ ἐρπετοῦ. Αἱ ψυχαὶ αἵτινες ὑποβάλλονται εἰς τὴν μακρὰν καὶ τρομερὰν ταύτην ἱερὰν πορείαν, διέρχονται διὰ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ὕδατος, ἵστανται εἰς τόπους ἡσυχους ἐν μέσῳ δένδρων καὶ θερσιμῶν, ἔπειτα ἐξαικονοῦσιν τὴν πορείαν αὐτῶν διὰ τῶν βασιάνων.

Ἐκαστὸν τῶν ἀλλεπαλλήλων ὑπογείων δωματίων, εἶνε ἄξιον ἰδίας σπουδῆς. Δυναμὴθι νὰ περιορισθῶμεν μόνον ἐν τῷ τελευταίῳ ἐκείνῳ, ἐν ᾗ ἦτο ὁ σαρκοφάγος τοῦ μονάρχου καὶ ἐν ᾗ ἀνευρίσκει τις αὐτὸν ὡς τὸ πολὺ καὶ νῦν. Ἐν αὐτῷ ἀναπτύσσονται πᾶσαι αἱ μεγαλοπρέπειαι τοῦ θανάτου καὶ πᾶσαι τῆς μελλούσης ζωῆς αἱ λαμπρότητες. Αἱ ὀροφαὶ σπινθηροβυλοῦσιν ἐκ τῆς λάμψεως τῶν ἀστέρων, ἐν αἷς ἀντανεκλᾷ ὁ ἥλιος τοῦ ἄλλου κόσμου, εἰκὼν τοῦ Φαραῶ, ὅστις ἀφικόμενος εἰς τὴν διαμονὴν τοῦ φωτός, περιουδεύει διὰ τῶν ἀστρῶν ἐν τῇ θείᾳ λέμβῳ ἐν οὐρανοῖς.

Ν.

Τὸ εὐκολώτερον πρῶγμα γίνεται δύσκολον, ὅταν ἐπιχειρῇ τις αὐτὸ μὲ δυσἀρέσειάν του.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐφημερίς τις τῆς Πρωσίας, ἡ Ἐφημερίς τοῦ Λαοῦ, ἀφηγεῖται τὸ ἐξῆς μυθιστορικὸν ὄντως γεγονός :

Πρῶσός τις ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ Μ. Ρ. . . , υἱὸς γνωστοτάτου στρατηγού, ἐμνηστεύθη κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον Γαλλίδας νεάνιδα, θυγατέρα εὐπατρίδου Βρετόνου. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ἡ νεανὶς ἀπέλιπε τὸν πατρικὸν αἶκον, συζευθεῖσα μετὰ τοῦ μνηστήρος αὐτῆς. Οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς μετέβησαν εἰς Γερμανίαν ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὸ νεκρὸν ζεύγος.

Τὸ σύνταγμα εἰς ὃ ἀνήκον ὁ Μ. Ρ. προσεκλήθη νὰ συμμετάσχη τότε τῶν γυμνασίων, ἃ δὲ πενθερὸς καὶ ἡ πενθερὰ αὐτοῦ τῇ ἐπιτροπείᾳ νὰ συμπαραλάβωσι τὴν θυγατέρα των εἰς τὸ μέγαρον των καὶ νὰ κρατήσωσιν αὐτὴν μέχρι τῆς λήξεως τῶν γυμνασίων.

Ὁ σύζυγος συγκατετέθη μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Μ. Ρ. ἀπῆλθε μετὰ τῶν γονέων αὐτῆς. Κατὰ τὰ γυμνάσια ὁ Μ. Ρ. πληροφορεῖται αἰφνης ὅτι ἡ σύζυγός του ἀσθενεῖ ἐπικινδύνως, μετὰ τινὰς δ' ἡμέρας διὰ τηλεγραφήματος μαυθαίνει ὅτι ἡ σύζυγός του εἶνε ἐπιθανάτος καὶ ὅτι ἐπάναγες εἶνε νὰ μεταβῇ ἀμέσως εἰς τὸν πύργον τοῦ πενθεροῦ τοῦ ὅπως παραστῇ εἰς τὰς ἐσχάτας αὐτῆς στιγμὰς.

Ὅτε ὁ Πρῶσος ἀξιωματικὸς ἀφίκετο εἰς Βρετάνην εὗρε τοὺς πάντας πενθηφοροῦντας. Τῷ ἐδειξάν τὸν τάφον τῆς συζύγου του. Μεγάλη δ' ὑπῆρξεν ἡ ἀπελπισία αὐτοῦ καὶ ἐπανήλθεν εἰς Γερμανίαν κατὰτεθλιμμένος. Μετὰ τινὰ ἔτη ἐραστὴς Γερμανίδος τινὸς ἐνυμφεύθη αὐτήν. Οἱ δύο νεόνυμφοι ἐβίουσαν εὐδαίμονες, ἄρρεν δὲ τέκνον, συνέδεσε στενότερον τοὺς ἐνόντας τοὺς δύο συζύγους δεσμούς.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ Μ. Ρ. καὶ ἡ δευτέρα αὐτοῦ σύζυγος ἐκάθηοντο ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῶν οἰκειῶς συνδιαλεγόμενοι μετὰ τινος ἀξιωματικοῦ, φίλου τοῦ Μ. Ρ. ὅτε γυνὴ τις ἄχρᾳ καὶ πενιχρῶς ἐνδεδυμένη εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ὤρμησεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ οἰκοδεσπότη καλοῦσα αὐτὸν διὰ τοῦ ὀνόματός του. Ἦτο ἡ πρώτη σύζυγος τοῦ Μ. Ρ., ἣτις βίᾳ εἶχε περιορισθῆ ἐν τῇ πατρικῇ πύργῳ ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς, ἐκ μίσους πρὸς τὴν ἐθνικότητα τοῦ συζύγου τῆς, καὶ ἣτις δραπέτευσασα κατάρθωσε νὰ μεταβῇ εἰς Ἀλσατίαν, ὅπουθεν φίλη τις παρῆσεν αὐτῇ τὰ μέσα νὰ μεταβῇ πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ συζύγου τῆς. Ἐννοεῖται ὅποια σιγὴν ἐπικολούθησε τὴν ἀπροσδόκητον ἐπάνοδον.

Ὁ Μ. Ρ. εὐρίσκειται εἰς δυσχερεστάτην θέσιν. Μόνον ὁ πρῶτος γάμος εἶνε ἔγκυρος ἐνώπιον τοῦ νόμου. Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου, ἔχει τέκνον τὸ ὅποσον ἀγαπᾷ παραφρόως. Ἡ ὑπόθεσις ἠνέχθη ἐνώπιον τοῦ αὐτοκρα-

τορός τῆς Γερμανίας. Ἡ Ἐφημερίς τοῦ Λαοῦ τοῦ Βερολίνου, ἡ ἀφηγομένη τὸ γεγονός, λέγει ὅτι γινώσκει τὸ ὄνομα τῶν γονέων τῆς βίᾳ περιορισθείσης νέας.

Ἐκτακτος γυναικός. — Ὁ τὴν μεγαλειτέρην ἐν τῷ κόσμῳ γυναικίδα ἔχων εἶνε Ἀδάμ τις Κίρπεν. Εἶνε τύπος ῥωμαλέου Γερμανοῦ γεγενημένος, ἔχει ὕψος πέντε ποδῶν καὶ ἑνδεκά δακτύλων, ἡλικίαν δ' ἐξήκοντα καὶ ἑξ ἑτῶν. Διὰ τῆς γυναικίδος του ἐκέρδισε πολλὰ χρήματα, ἐν τούτοις ὅμως πωλεῖ τὴν φωτογραφίαν του καὶ λέγει ἐαυτὸν πένητα. Ἡ γυναικὶς αὐτοῦ ἔχει μῆκος πλέον τῶν δώδεκα ποδῶν, ἐξερχόμενος δὲ τῆς οἰκίας του περιερίσσει αὐτὴν εἰς τὸν λαϊκὸν του. Ὅσάκις κρέμαται ἐλευθέρᾳ δύναται νὰ ἐπιθέτη ἐπ' αὐτῆς τοὺς πόδας του. Εἶνε καθ' ὁλοκληρίαν σχεδὸν ψαρρᾶ, ἀλλὰ πυκνοτάτη καὶ ἀπὸ εἰκοσι δύο ἐτῶν δὲν ἠγγίσειεν αὐτὴν ξυρός. Ὁ Κίρπεν ἐκ νεωρῶτάτης ἡλικίας προεδείκνυεν ὅτι ἰσχυρὸν δασύτατος. Ἐν δεκαέτης μῶλις ἐδέησε νὰ ξυρισθῇ, δεκαεξαετίας δὲ ἔφερεν αὐτῷ πυκνὸν γένειον, καὶ ἦτο τόσον ῥωμαλέος, ὥστε ἐφαίνετο ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς του.

Ὅτε κατετάχθη ἐν τῷ γερμανικῷ στρατῷ, ὡς πυροβολητής, ὁ μύσταξ αὐτοῦ εἶχε μῆκος τριῶν ποδῶν, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐμελλε νὰ φάγη ἠναγκαζέτω νὰ δένῃ τὰ δύο ἄκρα αὐτοῦ ὀπίσω τῆς κεφαλῆς του. Ὁ Κίρπεν διὰ τῆς ἀρρενωπῆς του ταύτης καλλονῆς εἶχεν ἐπιστάσει τὴν εὐνοίαν πάντων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ συντάγματός του.

Μόνον μετὰ τὴν εἰς Ἀμερικὴν ἀφίξιν του ἀφῆκεν ὀλόκληρον τὴν γυναικίδα του. Ἀπακτίσασαν δὲ πέντε ποδῶν μῆκος ἐπώλησεν αὐτὴν ἀντὶ 75 δολλαρίων εἰς τι τῶν μουσείων τοῦ Χικαγόου. Ἐκτοτε, ἀπὸ εἰκοσι δύο ἐτῶν, οὐδέποτε ἐξυρίσθη, ἡ δὲ γυναικὶς του ἐξηκολούθησεν ἀξίανόμην καὶ ἀυξάνει ἔτι. Ὁ γερμανὶς Κίρπεν ἔχει υἱόν, ἀλλὰ δὲν εἶνε κληρονομικὸν τὸ μακρὸν γένειον, εἰς τοῦτον δὲ μῶλις ἐφύη περὶ τὸ τριακοστὸν αὐτοῦ ἔτος. Ὁ πάππος του ἐν τούτοις εἶχε τοῦτο τὸ ἰδιόζων, ὅτι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ τὰ μέλη ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τριχῶν ἐχουσῶν δώδεκα σχεδὸν δακτύλων μῆκος.

Κατὰ τὴν τρίμηνον ἀπογραφικὴν ἐκθεσιν, ἣν ἄρτι ἐδημοσίευσεν ὁ διευθυντὴς τῆς στατιστικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ πληθυσμὸς τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας τῇ 1 Ἰουλίου 1882 ἀπετελεῖτο ἐκ 35, 280, 299, ὧν 26, 406, 820 κάτοικοι τῆς Ἀγγλίας, 3, 786, 400 τῆς Σκωτίας καὶ 5, 088, 079 τῆς Ἰρλανδίας.